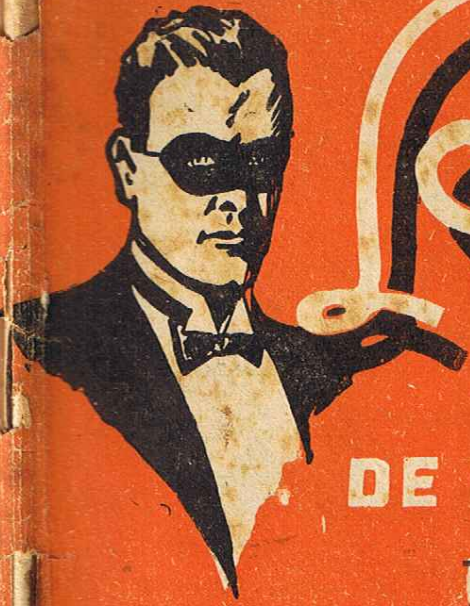

NIEUWE AVONTUREN

Lord Raffles

genaamd
Raffles

DE GROTE ONBEKENDE

In de ingewanden van de aarde

Nr 2217

Raffles

WEKELIJKSE AFLEVERING

NEDERLAND: 40 Ct.
BELGIE: 6 Fr.

Elk nummer van deze detective-serie bevat een volledig verhaal
Uitgave van «IN DEN OUDEN WINDMOLEN», Hasselt (België)

VANDENHOUDT FRANS, ZOMERSTRAAT, 3, HASSELT

Voor Nederland ROMAN- BOEK- EN KUNSTHANDEL, AMSTERDAM

Nadruk verboden. — Alle rechten voorbehouden.

In de ingewanden van de aarde

Hoofdstuk I

EEN VREEMDE ONTDEKKING

Het was omstreeks vijf uur in de namiddag van een warme zomerdag, toen drie mannen langzaam en niet zonder moeite het steile bergpad beklommen, hetwelk van Alt Breisach voert naar de Tuni Berg, welke wel wat weidse naam gegeven wordt aan een hoge heuvel van 307 meter, die zich bevindt tussen de twee rivieren, welke te Eichstetten samen vloeien en dan onder de

naam van Elz in Noordelijke richting stromen.

Het voetpad was rotsachtig en vrij moeilijk begaanbaar.

Het had vele dagen achtereen geregend, kleine en grote keien waren losgespoeld en telkens gleed de bespijkerde schoen over zulk een losliggende steen uit.

De drie mannen, die daar zwijgend voortliepen, waren als jagers gekleed.

Ieder hunner droeg een geweer aan de riem over de schouder, een weitas, een jachtmes en aan de benen sterke lederen kappen.

Nadat zij bijna een uur het kronkelende pad gevolgd hadden, bereikten zij de top van de heuvel en nu eerst zei de oudste van de drie mannen, een rijzig man met ernstige gelaatstrekken en doordringende grijze ogen:

— Wij zullen hier halt houden en 'ns zien of er iets te maken valt van het wilde konijn, dat jij zoeven zo handig geschoten hebt, Charles.

De woorden waren gericht tot een jonge man met een bijna meisjesachtig zacht gelaat, hoewel het door een langdurig verblijf in de buitenlucht wel wat gebruind en verweerd was en met dik blond haar.

De aangesprokene lachte en gaf ten antwoord:

— Als wij dat konijn met zijn drieën opeten, dan hebben wij niets meer, Edward. Ik kan niet zeggen dat de buit overvloedig is geweest voor drie goede schutters, die reeds van de vroege morgen af op een stuk wild loeren. Eigenlijk had ik gedacht dat er in deze dichtbeboste en eenzame streek heel wat meer te vinden zou zijn.

— Om de waarheid te zeggen verwachtte ik dat ook, amice. Het verwondert mij een beetje, dat het wild zo schaars is op een plek, waar het een tiental jaren geleden, zoals ik mij nog goed herinner, overvloedig voorkwam, dank zij de beschermende maatregelen van de Beiersche Regering.

— Kan de oorlog de hazen, konijnen, fazanten, paarlhoenders en patrijzen soms verdreven hebben? vroeg Brand.

— Misschien, antwoordde de oudste der drie mannen nadenkend. Ofschoon, in deze streek is nooit zwaar gevochten of eigenlijk gezegd, in het geheel niet. De Fransen hebben weliswaar gedurende een paar dagen Muhlhausen in bezit gehad, maar de Duitsers hebben hen daar spoedig weer verdreven en — Muhlhausen ligt hier enige honderden kilometers vandaan. Intussen, een reden

moet er natuurlijk zijn en wij moeten dan maar aannemen, dat het wild verschrikt is door het voortdurend voortbijtrekken van troepenafdelingen en het gebulder van het geschut. En nu aan het werk voor onze maaltijd. Als het jullie gaat zoals mij, dan heb je grote honger.

Op dat woord legde de grootste van het drietal, een ware reus, met geweldige schoulers, maar de uitdrukking van een goedaardig wezen op zijn breed gelaat, zijn geweer en zijn weitas af, haalde uit 'n rugzak verschillende voorwerpen, keek eens rond en vroeg toen:

— Zou men hier hout mogen sprokelen om een vuurtje aan te leggen, mylord?

— Ik weet niet zeker of het veroorloofd word, James, maar daar er mijlen in de omtrek niemand is om het te beletten, zou ik het er maar op wagen, klonk het glimlachend gegeven antwoord.

De reus trok zijn sportjekker uit, stroopte zijn hemdsmouwen op, zodat zijn zware spieren zichtbaar werden en richtte zijn schreden naar een dennenbosje, waar de beide anderen hem al spoedig bezig zagen met het rapen van dor hout.

De mannen, die daar een ogenblik zwijgend tegenover elkaar zaten, waren John Raffles, de langgezochte en maar hoogst zelden gegrepen Gentleman-Inbreker en zijn onafscheidelijke vriend Charles Brand, die zijn lot aan het zijne verbonden had.

Zij bevonden zich daar op die romantische, eenzame plek als gevolg van een van die plotseling opkomende grillen van Raffles, die zich, na de beëindiging van een avontuur in het Zuid-Oosten van Frankrijk, plotseling herinnerde, dat er nog zo iets als ontspanning bestond en een wildrijk jachtveld, niet ver voorbij de tegenwoordige Franse grens.

Hij verschafte zich dadelijk de nodige papieren, voor zich zelf, voor Brand en voor zijn chauffeur James Henderson, kocht een eenvoudige jagersuitrusting, trok de grens over en liet zich in Freiburg een jachtpermissie geven.

Weliswaar reikte die jachtacte slechts tot enige mijlen in de omtrek, maar Raffles hechtte er een wat ruimer begrip aan en zette zijn tocht verder voort.

En zo was hij met zijn metgezellen na enige dagen zwerven, genietend van het verrukkelijke weer, de vrijheid en de eenzaamheid, in de nabijheid geraakt van de Tuni Berg.

Henderson, die kracht had van een sterke mullezel, droeg op zijn rug een van die gemakkelijk op te zetten, waterdichte tenten, zoals kampeerders ze vaak op hun tochten meenemen en bovendien een kookinrichting, voldoende voor de behoeften van drie mannen, die al onder heel andere omstandigheden onder Gods vrije hemel hadden moeten doorbrengen, dagen en nachten achtereen en ver van de beschaving, nu eens in het hartje van de Zuid-Afrikaanse Karoo, dan weer te midden van de Argentijnse Pampa's, soms in de barre sneeuwvelden van het Joekon gebied.

Een paar dagen echter was hun het jagen volkomen onmogelijk gemaakt door de slagregens, die met ongehoorde hevigheid bijna onafgebroken twee dagen en twee nachten uit een loodkleurige hemel waren neergedaald zonder ophouden, en de kleinste beekjes veranderden in woeste bergstromen.

Maar even plotseling als die zondvloed was komen opzetten, even spoedig was hij weer geweken voor het schoonste weer dat men zich kan denken.

En dadelijk waren de drie mannen er opnieuw op uitgetrokken.

Maar zoals reeds werd opgemerkt, aan hun jagershartstocht konden zij slechts in geringe mate voldoen, want in dit vroeger zo wildrijke gebied scheen het pluim- zowel als het haarwild door een onnaspeurlijke oorzaak schaars te zijn geworden.

Zo schaars, dat de jagers die dag slechts een enkel onnozel konijntje hadden ontwaard, dat door z'n noodlot weer achterhaald en sneefde door een schot hagel uit het zelden falende geweer van Charles Brand.

De jonge man genoot echter zichtbaar van de natuur en in zijn hart was vreugde, dat Raffles zich voor weinige

dagen had weten te onttrekken aan het vermoeiende, inspannende leven, hetwelk de zenuwen zelfs van een krachtiger man dan hij waarschijnlijk reeds zou hebben gesloopt, maar dat hij verdroeg met de vastberadenheid, het koppige doorzettingsvermogen en niet ophoudt voor hij het bereikt heeft.

Zij konden zich hier volkomen veilig achten, want wie zou wel op het denkbeeld zijn gekomen, dat een van deze rijke Engelse touristen, die onder de namen Graaf Palmhurst en Jack Burns, met hun chauffeur reisden, de gevaarlijke vijand van Scotland Yard was, de man die de hoofdinspecteur Baxter menige slapeloze nacht kostte en die door de politie van minstens vijf landen met koortsachtige ijver gezocht werd.

Bovendien, de streek was hier verlaten, zeer schaars bewoond en scheen ook niet in de smaak te vallen van het grote leger der touristen, ondanks haar romantische, woeste schoonheid.

Want romantisch was de streek hier stellig.

De drie mannen bevonden zich hier als het ware aan de voet van de Beierse Alpen, ten Westen van het druk bezochte Frelburg, waarover de internationale spoorlijnen naar Bazél en verder naar Zwitserland leiden.

Die uitlopers waren van deze hoge plek duidelijk zichtbaar en nu schemeren zij in een blauwachtig waas, hetwelk hun omtrekken verdoezelde.

Tussen de voorlopers van de Alpen en de Tuni Berg strekte zich een golvend landschap uit, bossen en heidevlakten wisselden elkander af en slechts zeer schaars was die vlakte bewoond; hier en daar stak het dak van een kleine boerenwoning uit het omringende struikgewas omhoog.

Zo was het in het Oosten, maar in het Westen was van het standpunt der drie mannen niets anders te zien dan bomen en nog eens bomen, eindeloze vlakten en dan het zilveren lint van de Elz in de verte.

In het Zuiden verhieven zich kale rotsen, grauw en verweerd en naarmate de schemering viel, geleken zij al meer

en meer op voorwereldlijke, slapende monsters.

Het was hier zo volkomen stil, dat de beide vrienden duidelijk het knisteren van de droge takken konden horen, welke Henderson bijeen raapte, ofschoon hij zich minstens een honderdtal meters verder bevond.

Brand had zijn pijp opgestoken, deed een paar trekken en slaakte een zucht van voldoening.

— Zo moest het lang kunnen duren, merkte hij zacht op.

— Maar dat doet het niet, zei Raffles, die zich van zijn geweer en zijn weitas ontdaan had en nu blijkbaar naar een plek zocht, waar voor de nacht de tent zou kunnen worden opgeslagen.

— Waarom eigenlijk niet?

— Je vraag is nogal naief. Omdat mijn werk nog niet gedaan, mijn taak nog niet voleindigd is. Jij weet dat evengoed als ik. Zolang mijn spieren en mijn hersens mij nog willen gehoorzamen, zolang zal ik ze in dienst stellen van de zwakken en onderdrukten, zolang zal ik egoïstische bezitters en koudbloedige rijkaards straffen.

Hij keek naar boven en zijn gelaat ontspande zich.

— Maar daaraan wil ik op het ogenblik niet denken, vervolgde hij. Zie eens, die heerlijke blauwe lucht. Het lijkt waarlijk wel of we in Italië zijn. Die zuiverheid in de atmosfeer, die stilte, die kalmte rondom ons.

— Dat laatste wil ik je wel toegeven, Edward, maar de hemel is niet overal even smetteloos. Daar in het Oosten komen namelijk wolken opzetten, die er eigenlijk weinig geruststellend uitzien.

Raffles wendde zijn gelaat naar de aangewezen richting en schudde mistroostig het hoofd.

— Die wolken brengen alweer regen, mompelde hij.

— En weeer ook, als ik me niet vergis.

Op hetzelfde ogenblik streek er plotseling een windvlaag over de top van de heuvel, en de zon verdween voor een ogenblik achter een wolk, die spoedig groter werd en van kleur veranderde.

Aan de einder leek zij wel vastgegroeid te zijn aan de horizon en had daar een leiblaauwe kleur, met een vuilgele zoom.

Brand schudde het hoofd en zei op verdrietige toon:

— Ik geloof dat het daarginds alweer hard regent.

— En binnen een half uur zullen wij er waarschijnlijk ook van kunnen genieten, stemde Raffles hem bij. Ik geloof dat wij er verstandig aan doen, als wij maar gauw onze maaltijd gebruiken en naar een verblijf voor de nacht omzien. Onze tent is wel waterdicht, maar ik betwijfel sterk of zij wel bestand zou zijn tegen een zondvloed, als die, welke ons twee dagen lang tot nietsdoen gedwongen heeft.

Juist kwam de reus weer terug met zijn armen vol dode takken, eveneens ongerust geworden door het veranderde uiterlijk van de lucht en het duurde niet lang of er vlamde een helder vuur op.

Henderson bereidde met de handigheid van een volleerd poelier het konijn, dat aan een soort spit werd gebraden en met wat ingemaakt vlees, kaas en koffie als toegift kon het voldoende worden geacht voor een maaltijd.

Maar onder het eten was de lucht snel en dreigend betrokken en zij waren nog niet gereed of de eerste druppels begonnen reeds te vallen.

— Laten wij ons haasten, zei Raffles. Wij kunnen hier niet blijven, nu de wind voortdurend meer opsteekt. Daartoe is de top te kaal.

Zij aten snel ten einde en waren nog aan het inpakken van het eetgerei, toen een felle donderslag hem tot nog meerdere spoed prikkelde.

De wind was plotseling hevig komen opsteken en zou binnen enkele minuten in een storm ontaard zijn.

De regen zwiepte reeds over de kale top van de berg en het zou niet lang duren of het hemelwater zou in talloze modderige beekjes van de hellingen vloeien.

De mannen grepen hun geweren, die zij reeds aanstonds in de waterdichte hoezen hadden gestoken, sloegen de ca-

pes om, drukten zich hun hoeden zo diep mogelijk in het voorhoofd en zetten zich schrap, om tegen de stormwind in, de helling af te dalen.

— Wij moeten zo gauw mogelijk ergens onder dak zien te komen! riep Raffles, en hij moest schreeuwen om zich verstaanbaar te maken, want de stormwind huilde door de takken van de bomen en de regen maakte een oorverdovend geweld onder het neerplassen uit de nu bijna inktzwarte hemel.

Het was nauwelijks zes uur en toch was het zo donker, alsof het midden in de nacht was en de drie mannen hadden de grootste moeite, het smalle pad te onderscheiden, waarlangs zij naar boven waren geklauterd.

Half verblind door de regen hadden zij bijna de voet van de heuvel bereikt, toen er een hevige donderslag kraakte en bijna op hetzelfde ogenblik scheen plotseling de grond onder hun voeten weg te zinken en zij gleden, rolden en vielen met de wegschuivende aarde mee tot op een grote diepte, waar zij half versuft bleven liggen, half verdoofd door die plotselinge onverwachte val.

Toen zij met moeite overeind waren gekrabbeld, bemerkten zij als eerste gewaarwording, dat zij niets meer van de wind noch van de regen bemerkten.

Het was stikdonker om hen heen en zij konden elkaar slechts terugvinden door elkaar aan te roepen.

Toen Raffles zijn hand uitstreckte, voelde hij eerst niets, maar toen hij op de tast een paar stappen vooruit deed, ontmoette zijn hand iets hards, waarschijnlijk de wand van de put, waarin zij zoeven waren neergevallen, of wat het dan anders mocht zijn.

Raffles slaakte een onderdrukte kreet van verbazing; die wand was warm, en zo warm, dat hij zijn hand spoedig moest terugtrekken.

— Wat is er? vroeg Brand, die nog een weinig versuft was door de hoge val en volstrekt niets van de gehele zaak begreep.

— Wat is er? De drommel mag me halen als ik het zelf weet. Ik heb mijn hand zoeven bijna gebrand, toen ik

de wand aanraakte van iets, wat ik voorlopig een put zal noemen.

— En ik had juist de opmerking willen maken, mylord, dat het hier buitengewoon warm is, liet de basstem van Henderson zich horen. Weet u zeker, dat de Tuni Berg geen vulkaan is?

Ondanks de weinig benijdenswaardige toestand waarin de mannen zich bevonden, liet Raffles een kort lachje horen, toen hij ten antwoord gaf:

— Dat weet ik wel heel zeker, James. Duitsland heeft in het geheel geen vulkanen en heeft ze ook nooit gehad.

— Maar waaraan is die warmte dan toe te schrijven? vroeg Brand.

— Beste Charles, ik kan niet zeggen dat je vraag op het juiste ogenblik gedaan wordt, antwoordde hij een weinig ongeduldig. Hoe kan ik daarop antwoorden, nu wij elkaar niet eens kunnen zien? Wij moeten trachten wat licht te maken, als tenminste onze lantaarns niet gebroken zijn.

Allen staken de handen in de zakken en in de stilte die nu volgde, vernamen zij allen een zonderling geluid, dat hen met grote verbazing en doodstil deed toeluisteren.

Het klonk als een luid gezoem, alsof er een monsterachtig grote bijenzwerm aan het gonzen was, maar het maakte de indruk alsof de oorsprong van het geluid tamelijk ver verwijderd was.

Tegelijkertijd bemerkten de drie mannen tot hun groeiende verwondering, dat de grond onder hun voeten heel zacht maar voortdurend trilde.

Zij bleven wel vijf minuten zo staan, luisterend en zich verbazend, zonder er aan te denken om licht te maken, toen Henderson eindelijk door het rollend uitstoten van een kernachtige Londense vloek, een einde maakte aan deze zonderlinge spanning.

En daarop liet hij volgen:

— Ik mag een staart krijgen, mylord, als ik er iets van begrijp. We zijn toch wel goed wakker? Wij leven toch? Wij zijn toch niet in de onderwereld te land gekomen?

— Dat geloof ik haast niet, James, antwoordde Raffles bedaard. De onderwereld is niet zo duister. En van de

Styx, de rivier, welke men in de boot van Charon moet overtrekken, om het verblijf der doden te bereiken, zie ik ook niets. En wij leven nog, dat staat vast.

— Het is bijna hetzelfde geluid, dat je aan boord van de reusachtige mailstomers hoort, wanneer je ver van de machines slaapt, mompelde Brand. Het is zeker de vreemdste gewaarwording, die ik nog ooit heb beleefd.

Juist toen hij het gezegd had, verlichtte een zwak schijnsel de ruimte, waar zij zich bevonden.

Het was inderdaad de bodem van een soort put, of liever gezegd een zeer steil oplopende schacht, waar de drie mannen thans stonden.

De wanden bestonden uit vastge-

stampte aarde en hier en daar staken er ronde balken uit, waaraan het duidelijk viel te zien dat zij met de zaag bewerkt waren.

Het mocht wel een gelukkig toeval heten, dat de drie mannen bij hun snelle val, of hun afglijden naar de bodem van deze schacht, niet met die balkeinden in aanraking waren gekomen.

De wanden waren rotsachtig en bestonden uit een soort leisteen of schief.

Maar de wand, die zo warm was, dat men er nauwelijks de hand tegen kon houden, rees loodrecht van de vloer op en toen Raffles er het licht van zijn lantaarn op liet vallen, kon hij geen ogenblik aarzelen; die wand bestond uit beton en was zonder enige twijfel door mensenhandsen opgetrokken.

Hoofdstuk II

IN DOODSGEVAAR

Enige tijd bleven de mannen zwijgend bijeen staan.

Zij moesten zichzelf bekennen, volstrekt niets te begrijpen van hetgeen hen zo plotseling, zonder enige inleiding was wedervaren.

Toch begrepen zij vaag, dat zij hun toestand in de eerste plaats moesten toeschrijven aan de woede der elementen en vooral aan de stortregens, die twee dagen achtereem met ongehoorde hevigheid laagvlakten in moerassen en beken in woeste bergstromen hadden veranderd.

Dat was zeker; de grond was als het ware onder hun voeten geweken en een lange glijpartij, die veel op een val geleek en waarbij zij niet zonder schrammen en bullen waren afgekomen, was het gevolg geweest.

Maar dat was het niet alleen.

Een vage ongerustheid, een eigenaardig angstgevoel, waaraan zij geen naam wisten te geven, deed hen een ogenblik huiveren.

Het was de plotselinge ontmoeting met het volslagen onbekende, dat dit gevoel teweeg bracht.

Tevergeefs vroegen zij zich af, wat die hitte, die betonnen muur, dat eigenaardige, gonzende geluid als een reusachtige bromtol, dat vreemde sidderen van de bodem te betekenen hadden.

Een ding wisten zij zeker: zij moesten zich in het binnenste van de Tuni Berg bevinden.

Maar hoe diep wel? Dat ontging voorlopig aan hun waarneming.

De lantaarn van Raffles was nog altijd op de betonnen muur gericht, die rechtstandig oprees en volkomen egaal was, zonder een enkele verhevenheid, zonder een spleet.

De muur verdween omstreeks tien of twaalf meter hoger in het verwulf van de schacht of tunnel, hetgeen ook niet anders kon, daar die schacht met een steile helling omhoog rees.

Vroeg of laat moest iedere rechtstandige muur dus het dak van die tunnel bereiken.

Maar dit was ook aanstonds op te merken: aan een beklimming van die schacht viel volstrekt niet te denken.

Daartoe waren de wanden te schuin en bij de eerste de beste stap, die Brand deed, bij wijze van proef, gleden de dikke, vette aardkluiten onder zijn voeten weg.

Raffles had hem aanstonds waarschuwend moeten toeroepen:

— Wees voorzichtig. Trap de aarde niet los; wanneer zij in beweging komt, zou zij de schacht kunnen vullen en dan zouden wij ellendig om het leven komen.

— Maar wij moeten toch trachten hier weg te komen! riep Brand uit, aangegrepen door een geheimzinnige vrees, die hem anders volkomen vreemd was.

De overgang van de loeiende storm, de neerplassende regen en het felle bliksemlicht tot deze stilte en deze duisternis was ook al te plotseling geweest.

Maar Raffles had reeds een onderzoek ingesteld.

Hij liep de bodem van de schacht in het rond en meer dan twaalf schreden hoefde hij daarvoor niet te doen.

Die bodem was bijna volkomen cirkelrond, ongelijk en toen Raffles zich bukte en de grond met zijn lantaarn verlichtte, bemerkte hij een glinsterende stof.

Hij nam er wat van tussen zijn vingers, wreef het over elkaar en zei toen kortaf:

— Anthraciet.

Brand slaakte een kreet van verbazing en riep uit:

— Een steenkolenmijn dus?

— Misschien, neen, waarschijnlijk. Maar dan een mijn, die reeds lang uitgeput en misschien al sedert een halve eeuw niet meer wordt geëxploiteerd. Ik meen de plaatsen van alle steenkoolbeddingen en anthracietlagen in geheel Eu-

ropa vrij goed te kennen, maar van een exploitatie in deze streek heb ik nooit gehoord.

— Kun je je niet vergissen? Kan dat anthracietgruis hier niet toevallig zijn gekomen?

— Dat zou al te merkwaardig moeten heten. Neen, de schacht waardoor wij naar beneden zijn getuimeld, moet vroeger wel degelijk naar een steenkolenmijn in het binnenste van de Tuni Berg geleid hebben. Ik begrijp nu ook beter de aanwezigheid van die afgezaagde steunbalken.

— Maar voor de duivel, mylord, is het gepermitteerd, dat men hier zulke mensenvallen aanlegt? riep Henderson boos uit. Men zou er de nek bij kunnen breken.

— Dat is niet met moedwil geschied, James, geloof dat maar vrij, hernam Raffles met een flauwe glimlach. De ingang van de niet langer gebruikte schacht is wel degelijk afgedekt geworden met sterke balken, boomstammen en aarde, om ongelukken te voorkomen, maar die bedekking is waarschijnlijk niet bestand geweest tegen de wolkbreuken van de laatste dagen, die zelfs bruggen hebben weggespoeld, zoals ik je nog gisteren heb meegedeeld.

Een ogenblik bleef het stil en toen hernam de reus weer:

— Gij zei zoeven, mylord, dat deze mijn verlaten is en niet meer wordt gebruikt. Hoe komt het dan dat deze muur zo warm is en wij daar achter zulk een zonderling geraas horen?

— Je denkt daarbij ongetwijfeld aan pompen, aan de machines voor de luchtventilatie, aan het geluid dat de liften maken, als zij op en neer door de schachten vliegen, James, antwoordde Raffles. Maar van dat alles kan hier geen sprake zijn. Een mijnexploitatie verraadt haar aanwezigheid reeds op vele mijnen afstand, want heel in de verte ziet men reeds de hoge schoorsteenpijpen, de geraamten van de stellingen boven de liftschachten, die scherp tegen de lucht afsteken, met hun reusachtige draaischijven, de woningen van de mijnwerkers, de administratiegebouwen, de locomotiefloodsen en opslag-

plaatsen, kortom alles, wat het bedrijf in een kolenmijn kenmerkt. Wij zwerfen nu bijna een week in de omgeving hier. Een paar uren geleden zaten wij op de top van dezelfde berg, in welks binnenste wij ons thans bevinden. Heb je toen iets van dat alles gezien, James.

— Niets, mylord, moest de reus bekenen. Maar dan begrijp ik er ook geen steek van.

— Wat dat aangaat hebben wij niets boven je voor, beste James, wij kunnen evenmin doorgronden, hernam Raffles op ernstige toon. Maar het valt niet langer te betwijfelen: wij zijn hier in een gedeelte, of liever in de toegangsweg van een anthracietmijn.

Hij belichtte wederom een gedeelte van de wand met zijn lamp en vervolgde:

— Ik bedrieg mij niet. De bodem bestaat hier uit schieferklei en zandlagen en daartussen zijn hier en daar nog sporen te zien van de uitgemergelde anthracietaders. Het komt ook evereen met de formatie van dit gehele gebied, een voorloper van de krijtformaties. Hier heeft stellig anthraciet in de bodem gezeten.

— Maar dan verkeren wij in groot gevaar! riep Brand uit. Dan moet er nog mijngas aanwezig zijn.

— Dat is niet zeer waarschijnlijk, zei Raffles hoofdschuddend. Als er al mijngas in deze schacht is geweest, dan moet het spoedig zijn opgetrokken door deze luchtkoker, die nu rechtstreeks in verbinding staat met de buitenlucht. Trouwens, wij hebben in ieder geval met deze elektrische zaklantaarn volstrekt niets te vrezen. Wij zullen ons moeten onthouden van het gebruik van sigaren of tabak en dat is alles.

— Maar als er mijngas was, mylord, dan moesten wij het toch ruiken! riep Henderson uit.

— Daarin vergis je je, James, zei Raffles. Daardoor is het verraderlijke mijngas juist zo gevaarlijk, omdat het zijn aanwezigheid door niets verraad, voordat het te laat is. Slechts een zeer fijn reukorgaan zou in staat zijn, de zwakke geur van het mijngas te bespeuren.

Hoe het in de andere mijngangen gesteld is, dat durf ik natuurlijk niet zeggen.

— Maar moeten wij niet liever trachten, hier zo gauw mogelijk weg te komen? herhaalde Brand nogmaals, onder de indruk van zijn zonderlinge vrees.

— Ik wil niets liever, als je mij maar een middel aan de hand doet, antwoordde Raffles schouderophalend. Hij hief zijn lantaarn zo hoog mogelijk op, klom zelfs op de schouders van de reus, maar daarboven bleef alles duister als de zwartste nacht.

Geen enkele lichtstraal drong naar binnen, nergens stuitte het licht op een wand.

Alleen was het te zien, dat de koker, op welks bodem zij zich bevonden, zich zeer langzaam een weinig vernauwde.

Raffles klom weer van de schouders van Henderson en zei, na even te hebben nagedacht:

— Ik kan de frisse nachtlucht opsnuiven, de ingang is dus nog steeds geopend en van het mijngas hebben wij niets te duchten. Neen, het gevaar dreigt niet van die kant.

Hij ging nog eens naar de betonnen muur, legde er een ogenblik de hand tegen om haar dadelijk weer terug te trekken en zei hoofdschuddend:

— Het gaat boven mijn begrip. Ik begrijp van al deze verschijnselen niets. Die hitte, dat trillen van de bodem, dat eentonige gezoem, dat maar niet ophoudt.

— Denk je dat we hier de nacht zullen moeten doorbrengen? vroeg Brand terneergeslagen.

— Dat moet ik wel vrezen. Wij kunnen trachten, als het geluk wil, dat het daglicht hier naar binnen schijnt, een weg naar buiten te vinden. Wij mogen ons gelukkig prijzen, dat wij niet zwaar gekneusd zijn, want als de schacht steiler was geweest...

— Dan behoeften wij ons nu zeker niet meer te bekommeren over de manier, waarop wij hier uit zullen komen, mylord, vulde Henderson droogjes de zin aan. Ik schat, dat wij van een hoogte van een meter of tachtig naar beneden zijn komen rollen.

— Op zijn minst, James, op zijn minst! riep Brand uit. Ik heb een gevoel of al mijn ribben gekneusd zijn en ik heb een buil op mijn hoofd als een vuist zo groot. Hoe laat is het?

Hij wilde op zijn polshorloge zien, maar het bleek te zijn blijven stilstaan.

Hetzelfde was het geval met het ouderwetse, zilveren zakhorloge van Henderson, dat hem nooit verliet en alleen de gouden chronometer van Raffles liep nog.

Het wees half negen in de avond aan.

— Wij kunnen niet anders doen dan rustig de ochtend afwachten, zei Raffles. Wij zullen de tent op de grond uitspreiden en ons op onze dekens uitstrekken. Van de koude zullen wij in ieder geval niet te lijden hebben.

— Zeg maar liever dat het is om te stikken! riep Brand uit. Het is alsof ik mij in een glasblazerij bevind.

Op dat ogenblik weerklonken er achter de betonnen muur met regelmatige tussenpozen doffe slagen, vele minuten achtereen.

De grond dreunde er van.

— Merkwaardig! bromde Raffles hoofdschuddend. Het lijkt enigszins op de slagen van een plethamer, en dat is toch onmogelijk. Dat is volkomen ondenkbaar. Maar als het dat niet is, wat kan het dan zijn? Als dit een werking van de natuur is, hoe komt hier dan die betonnen muur? Dat is toch het werk van mensen. Nu, wij zullen misschien wat wijzer worden, als de dag aanbreekt. Ik kan niet anders voorstellen, dan nu maar te gaan slapen; des te vroeger zal de zon ons misschien wekken.

De voorbereidselen voor de nacht werden gemaakt.

De stijf opgerolde tent werd ontpakt en zo goed als het ging gedroogd, eenvoudig door haar vlak bij de muur van beton te hangen.

Zij werd vervolgens op de bodem van de schacht uitgespreid en daarover werden de dekens gelegd. Na nog iets te hebben gegeten van de kleine voorraad brood en kaas, strekten de drie mannen zich naast elkaar op de dekens uit en zo klein was de ruimte, dat het de reus

onmogelijk was zijn lichaam geheel uit te strekken; hij moest die nacht of hij wilde of niet, op de rug en met opgetrokken knieën slapen.

Nu en dan werden zij wakker en dan was het nog altijd pikdonker om hen heen, nog altijd was het even benauwd warm, nog altijd duurde het eentonige gonzen en het haast onmerkbaar trillen van de grond door.

Het kon ongeveer half vijf in de ochtend zijn geweest, toen Raffles als eerste en nu voorgoed ontwaakte.

Hij stond op, rekte zich uit en aanstonds richtte zich zijn blik naar boven.

Een zeer zwak schijnsel, nauwelijks merkbaar, was daarginds, heel hoog, zichtbaar geworden, dat moest het daglicht zijn.

En dat zwakke schijnsel toonde Raffles aan, dat de schacht een veel minder grote helling had dan hij aanvankelijk had vermoed.

Toch was het op het eerste gezicht duidelijk, dat er aan een beklimming, zonder de hulp van ladders, niet te denken viel.

Zijn blik op het zwakke lichtschijnsel gericht houdend, berekende Raffles de hoogte van de schacht op ongeveer honderd meter.

De opening tekende zich af als een soort spleet en Raffles kon flauwtjes takken en struiken zich zien aftekenen tegen de lichtere achtergrond.

Het schijnsel werd wat helderder en nu kon Raffles heel bovenaan de overblijfselen zien van een soort trap of ladder, die waarschijsnel vroeger bestemd was om naar het binnenste van de verlaten steenkolenmijn af te dalen, waarnaar de toegang nu versperd was door die zware betonnen muur.

Toen hij dit alles in zich had opgenomen, drong 'n andere gewaarwording tot Raffles door: die van hitte en die van geluid; de betonnen muur was nog altijd even warm en daarachter klonk onophoudelijk het gegons als van duizenden bijen.

Het wekte Henderson en Brand, die eerst wat verwonderd om zich heenkeken, maar al heel spoedig volkomen bij

kennis waren, door het besef van het gevaar, waarin zij zich bevonden.

Dat gevaar was zeker niet denkbeeldig.

De streek was hier zeer verlaten, de dichtsbijzijnde boer woonde enige kilometers verder, daarenboven was het pad misschien geheel verwoest, en, zij hadden nog slechts voor één dag levensmiddelen bij zich.

Zij moesten dus tot alle prijs trachten, deze plek te verlaten, waar zij zo noodlottig beland waren.

Zij aten snel en zwijgend en toen begon Raffles:

— Luistert eens, vrienden. Het is volkomen onmogelijk, zonder hulp uit deze tunnel te geraken. Touwen hebben wij niet en aan een beklimming van die wand van gladde klei en zand valt niet te denken. Daarboven is een overblijfsel van een trap, maar om die te bereiken, zouden wij minstens een afstand van 60 meters moeten afleggen.

— Zal ik het eens proberen, mylord? riep Henderson uit en reeds zette hij zijn zware voet enige decimeters hoger in de hellende wand.

Maar onmiddellijk begon die wand zich te verplaatsen, grote blokken klei rolden naar beneden en er had een kleine aardverschuiving plaats, die de bodem van de schacht met een laag van omstreeks een decimeter dikte bedekte.

— Je ziet dat dat onze ondergang zou zijn, James! riep Raffles op ernstige toon. Tien zulke stappen en de gehele tunnel zou boven ons instorten.

— Maar er moet toch een middel zijn om weg te komen! riep Brand wanhopig. Als wij die muur van beton eens aantastten?

— Waarmee? Met onze geweren soms vroeg Raffles sarcastisch. Zelfs met een houweel zou het zeer moeilijk, zo niet onmogelijk zijn. Dynamiet hebben wij niet bij ons, en dat is misschien nog maar goed ook, want wij zouden in staat zijn om het te gebruiken en niemand kan zeggen of er nog mijngas in deze verlaten schachten is.

— Maar als dat zonderlinge geluid en die hitte het werk is van menselijke wezens, mylord, waarom schreeuwen wij

dan niet, waarom trachten wij dan niet hun aandacht te trekken? riep Henderson uit.

Er verscheen een vreemde glimlach om de dunne lippen van Raffles, toen hij als met aarzeling antwoordde:

— De mensen, die dit geluid en die warmte veroorzaken, zeg je? Misschien zijn zij onze vrienden niet

Als in antwoord op deze woorden kwamen er plotseling langs de steile wand van de schacht een aantal grote kluiten zand en aarde omlaag rollen.

Raffles richtte de blik omhoog.

Het lichtschijnsel was sterker geworden en hij meende daarboven vage schaduwen te zien bewegen, terwijl telkens de kleine opening even verduisterd werd, en dan rolden er opnieuw zware kluiten aarde omlaag.

— Goddank. Daar moeten mensen zijn! riep Henderson en hij begon zo luid hij kon, in zijn eigen taal te roepen en te schreeuwen.

Maar daarboven scheen men zijn stentorstem niet te horen en steeds bleven de grote kluiten aarde en het zand neervallen. Die kluiten namen stukken van de wand mede, zodat er op de bodem van de schacht een ware regen neerviel, met een dof geluid en de mannen heen en weer moesten springen om de zwaarste kluiten te ontgaan.

— Maar voor de duivel, horen zij ons niet? schreeuwde Henderson woedend.

— Ze hebben je, geloof ik, wel gehoord, James, gaf Raffles ten antwoord.

— Waarom houden zij dan niet op met dat goolen met aarde?

— Zij, zij willen de schacht weer vullen, denk ik, antwoordde Raffles.

Zijn stem had een eigenaardige klank en toen Henderson hem aankeek, zag hij dat het gelaat van Raffles doodsbleek was.

De reus wankelde een stap achteruit en schreeuwde hees:

— Wat? Zij zouden deze schacht willen dichtgooien, wetende dat er hier mensen beneden zijn?

— Ja, James, gaf Raffles kortaf ten antwoord.

De reus uitte een gebrul als een wild dier, maar de regen van zand, aarde

en stenen bleef meedogenloos neerval-
len en de put begon zich te vullen.

Raffles bleef een oogenblik doodstil
staan, de handen tot vuisten gebald, zijn
gelaat vertrokken en toen kwam het
eensklaps over zijn lippen:

— Wij moeten vechten voor ons le-
ven, vrienden. Wie weet, misschien is er
nog een andere uitgang. Er moeten toch
indertijd mijngaanderijen op de bodem
van de schacht hebben uitgelopen. Zij
zijn wellicht verstopt in de loop der tij-
den; laten wij het uiterste doen om
een van die openingen te ontdekken en
weer vrij te maken.

Zonder nog een woord te spreken,
wierpen alle drie de mannen zich op de
knieën en begonnen te graven met een
woeste haast, met de verwoedheid van
mannen, die weten dat zij om hun leven
strijden.

Zij verwondden hun vingers op de
wanden van schiefer, terwijl de zware
aardkluiten pijnlijk op hun ruggen en
ledematen neerbonsden, terwijl zij tel-
kens benen en armen moesten vrijma-
ken, om niet onder de aarde bedolven
te worden.

Zij worstelden hijgend, bijna tien mi-
nuten lang, nu eens bijna geheel begraven,
dan zich met een wanhopige po-
ging weer vrij makend, tot Brand eens-
klaps een zachte kreet slaakte. Zijn han-
den hadden de weke aarde ontmoet en
hij begon nu met dolzinnige haast als
een mol te graven, bijna stikkend van

benauwdheid, zijn lichaam reeds halver-
wege onder de aarde bedolven, die steeds
vlugger van boven neerstortte.

Raffles en Henderson worstelden zich
naar hem toe en begonnen hem te hel-
pen in de halve duisternis.

Bij handen vol haalden zij de aarde
naar zich toe, hijgend en steunend, het
zweet van hun gelaat stroomde en de
kleren aan hun lichaam plakten. Boven-
dien moesten zij ieder oogenblik vrezen,
dat de neerstortende aarde de nauwe
opening, die redding moest brengen, zou
verstoppelen.

Henderson, die zwoegde voor zes,
gromde als een wild dier en herhaalde
enige malen:

— Als ik hen levend te pakken krijg,
als ik hen levend krijg...

Plotseling stak hij zijn arm door de
dunne wand van aarde, die de opening
naar een gaanderij verstopt had en hij-
gend, bijna machteloos van vermoeid-
heid, terwijl het bloed in hun slagen
klopte, wierpen de drie mannen zich door
de nauwe opening en bleven, met reu-
telende borst, als geradbraakt door de
aardkluiten en de stukken hout, een
zware aardkluiten en de stukken hout,
oogenblik half verdoofd op de bodem van
de nauwe gaanderij liggen, terwijl ach-
ter hen de opening al spoedig geheel
bedekt werd door de aarde, die de on-
bekende moordenaars daarboven onaf-
gebroken in de schacht wierpen

Hoofdstuk III

IN DE KAKEN VAN DE DOOD

In de gaanderij, die op deze plek ge-
schraagd werd door houten steunberen
en massieve dwarsbalken, hing een be-
nauwde lucht, nauwelijks geschikt om
ze in te ademen

De hitte was echter veel minder, maar

ook hier was het vreemde, zoemende
geluid duidelijk hoorbaar, duidelijker
nog dan zoeven in de schacht.

Zodra Raffles enigszins tot bezinning
was gekomen, liet hij zijn zaklantaarn
ontgloeien.

Het licht bestraalde de donkere wanden van een smalle verlaten mijngang.

Op geregelde afstanden waren nog de stutbalken te zien, die het verwulf hadden moeten dragen.

Maar geen spoor meer van anthraciet, uitgezonderd een handjevol gruis.

De ader was tot het laatste brokje uitgemergeld en men zag niet anders dan de blauwzwarte schieferklei, waarin overal gaten waren gehakt: de plaatsen, waarin zich vroeger de kostbare anthraciet had bevonden en die waren opgevuld met metselstenen en cement.

De gang was zo laag, dat Henderson er slechts op zijn knieën in kon voortkruipen, terwijl Brand en Raffles diep gebukt moesten gaan.

Zij liep over een lengte van bijna 30 meter in een volkomen rechte lijn door en aan het einde mondde zij uit in een veel hogere en bredere gaanderij, waar op de grond nog enkele verroeste dwarsliggers lagen van het smalspoor, waarover eertijds met donderend geraas de lange rijen kipkarren vol steenkool hadden gegleden, getrokken door een mijnpony.

Ook hier schoonden sterke steunbalken de zoldering en ook hier was geen spoor meer te vinden van de vroeger zo rijke anthracietlaag.

Links en rechts scheen deze gaanderij zich uit te strekken zover het oog kon reiken.

Het was hier volkomen stil, zo stil als in het graf.

Hier werd niets vernomen van het zonderlinge gezoem, hetwelk de drie mannen zo lange tijd achtereen hadden gehoord, niets was hier hoorbaar dan hun eigen ademhaling.

De drie mannen konden hier gemakkelijk rechtop staan, want deze mijngang was minstens twee meter hoog en ruim anderhalve meter breed.

Raffles aarzelde even, maar sloeg toen rechtsaf, behoedzaam verder gaande en zijn lantaarn voor zich uithoudend.

De honger plaagde hem en hij begreep dat er snel en doortastend gehandeld moest worden, want de toestand was nog steeds zeer gevaarlijk.

Wie kon zeggen of deze gang niet zou doodlopen, zou stuiten op een diepe schacht, loodrecht ditmaal, en die ze evenmin zouden kunnen beklimmen als diegene, welke hun bijna noodlottig was geworden?

Wie kon zeggen, of deze gang aan beide zijden niet was dichtgemetseld?

En nog andere gevaren deden zich voor.

Deze mijn had zeker een groot aantal gaanderijen, gangen, dwarsgangen, die elkander in alle richtingen kruisen en wee degene, die in die doolhof verdwaald raakt.

Hij zou jammerlijk om het leven moeten komen, stervend van honger en uitputting.

En toch moest het gewaagd worden, toch moesten zij trachten, een uitweg uit deze verlaten mijn te vinden.

Raffles was vroeger menigmaal in een steenkolenmijn afgedaald en hij begreep dat hij zich thans in een hoofdgaanderij bevond, die zeer waarschijnlijk zou uitmonden bij de bodem van een mijnput, waardoor vroeger de manden en de liften met de mijnwerkers op en neer gingen.

Misschien bevonden zich daar ook nog ladders en dan zouden zij naar boven kunnen klimmen.

Hij deelde Brand en Henderson zijn vermoedens mede en de jonge man zei kortaf:

— Wij moeten het in ieder geval beproeven. Wij kunnen hier niet met de armen over elkaar geslagen de dood afwachten.

— Op weg dan.

Geleid door de zaklantaarn van Raffles, gingen de drie mannen de gaanderij verder in, voorzichtig lopend, want telkens stuitte hun voet tegen een houten balk of de resten van een vernielde ijzeren kar.

Zij spraken in het geheel niet; zij bevonden zich in een toestand, waarin de mens geheel vervuld is van zijn eigen gedachten.

Allen begrepen dat zij in levensgevaar verkeerden en allen begrepen evenzeer dat er in het inwendige van de heuvel, geheimzinnige, boosaardige vijanden op

hen loerden, die reeds eenmaal getracht hadden, zonder zelfs te weten wie zij waren, hun leven te benemen.

En zij vermoedden, zij gevoelden het als een zekerheid, dat er in het binnenste van deze lage berg, in deze reeds sedert tientallen jaren verlaten mijn een werk verricht werd, dat het daglicht niet mocht zien.

Maar van welke aard dat werk was, Raffles was de enige, die de waarheid doorschouwde.

Allen gevoelden zich geplaagd door de honger, maar zij dachten er niet aan te klagen en gingen moedig voorwaarts.

Bij hun plotselinge vlucht, in hun strijd om het leven, hadden zij hun geweren moeten achterlaten en ook had niemand in die ogenblikken van waanzinnige ontzetting gedacht om de weinige, nog overgebleven levensmiddelen mee te nemen.

Raffles had zijn browning, Henderson had zijn stevig jachtmes, er was een lantaarn en dat was alles.

Zij hadden bijna een half uur de hoofdgaanderij gevolgd zonder zich ooit te laten verleiden een van de talrijke zijgangen in te gaan, die links en rechts van hen hun zwarte muilen opensperden, toen Raffles plotseling stilstond en op zachte toon zei:

— Hier zijn wij aan de mijnput; ik denk dat dit de enige is geweest, die in de flanken van de heuvel uitmondt, want de mijn is niet zeer uitgestrekt, wat misschien een groot geluk is te noemen.

De anderen gaven geen antwoord.

Wat deed het er toe of de mijn groot of klein was, als zij haar toch niet zouden kunnen verlaten?

Raffles had zijn zaklantaarn zo hoog mogelijk opgeheven en keek naar boven.

De mijnput verloor zich in de duisternis en zij was volkomen rechtstandig geboord, omstreeks drie meters in doorsnee en bijna zuiver rond.

Tegen de wand waren, heel hoog, de overblijfselen zichtbaar van de houten stijlen, waartussen de liftkooien op en neer hadden gegleden.

De uiteinden, op bijna dertig meter van de bodem, waren zwart en zagen er uit alsof zij verkoold waren.

De geheimzinnige werkers in het binnenste van de heuvel hadden waarschijnlijk het hele liftmechanisme in brand gestoken, om iedere verbinding met de buitenwereld te vernietigen, maar het vuur had slechts de helft van het houtwerk kunnen verteren.

Intussen was het volkomen onmogelijk, het onderste gedeelte van de half verbrande stellage te bereiken, dat zagen de drie mannen dadelijk in.

Zij hadden geen touwen, geen ladders en hoe zij ook de bodem van de mijnput afzochten, zij vonden niets dan een paar verkoelde balkjes, een hoop sintels en wat roestig ijzerwerk.

Zwijgend kwamen zij weer bij elkaar staan en toen begon Raffles met zachte stem:

— Het zal onmogelijk zijn, vrienden, de mijn langs deze put te verlaten. Zij is loodrecht geboord, de wanden zijn volkomen glad en wij hebben niets om ons er uit te werken.

— Maar er moeten toch oorspronkelijke ladders zijn geweest?

Raffles wees zijgend naar boven en Brand, die de richting van zijn blik volgde, zag heel hoog het eveneens verkoelde overblijfsel van een van die zogenaamde Jacobsladders, voortdurend op en neer gaande houten stellages, door spijlen verbonden, evenals de ladders, die de mijnwerker in staat stelt zich zonder enige inspanning naar boven of naar beneden te begeven.

Brand zuchtte en balde de vuisten, maar hij zei niets.

Raffles had om zich heengekeken en voor zich zelf, reeds de opmerking gemaakt, dat er op deze hoogte een gaanderij in beide richtingen en daarenboven drie gangen uitmondten.

En langzaam begon hij te spreken:

— Het zou tot niets dienen, vrienden, te verhalen dat onze toestand zeer ernstig is. We bevinden ons hier waarschijnlijk ongeveer in het midden van de mijn, maar niemand kan zeggen waarom het beter zou zijn deze gang in plaats van

gindse te volgen, terug te keren of voorwaarts te gaan.

— Hier blijven kunnen wij evenmin! riep Brand uit. Laten wij de hoofdgaaanderij volgen misschien leidt die op de een of andere manier naar buiten.

Maar Raffles schudde ontkennend het hoofd en antwoordde zacht:

— Neen, Charles, reken daar vooral niet op. Wij zijn hier diep in de berg, en als er inderdaad mijngangen naar buiten hebben geleid, wat ik moet betwijfelen, dan hebben zij ze toch reeds dichtgemetseld.

— Wie bedoel je?

— Dat kun je wel raden, ik bedoel de mensen, die hier in de ingewanden van de aarde ijverig als mieren arbeiden aan een geheimzinnig werk.

De drie mannen zwegen lang.

Toen klonk de basstem van Henderson, die zei:

— Ik geloof dat uw zaklantaarn in kracht vermindert, mylord

Raffles hief verschrikt zijn lantaarn op.

Henderson had maar al te goed gezien: het licht van het kleine lampje begon merkbaar te verzwakken en binnen een kwartier zou het misschien reeds niet meer voldoende zijn om bij te kunnen zien.

— Heeft een van jullie zijn lantaarn nog? vroeg Raffles.

— Ik ben de mijne kwijt, mylord.

— De mijne is gebroken, hier is ze!

— Laten wij de hoofdgaaanderij dan maar volgen, misschien brengt die ons naar een tweede put, waar zij nog niet alles vernield hebben. Hier kunnen wij niet blijven.

Zij begaven zich weer op weg en steeds zwakker werd het schijnsel van de zaklantaarn.

Zij stootten zich pijnlijk tegen voor uitstekend gesteente en eenmaal struikelde Henderson en viel languit over een vergeten dwarsligger.

Zij gevoelden zich zwak en duizelig en gingen toch met koppige vastberadenheid verder.

Een kwartier later, juist toen zij een tweede put bereikt hadden, ging de lantaarn van Raffles uit.

Op de tast haalde hij er de uitgeputte batterij uit en verving deze door die, welke Brand hem zoeven gegeven had.

Toen het licht weer brandde, al was het dan met geringe sterkte, slaakten de drie mannen een kreet.

Op ongeveer acht meter boven hun hoofd was deze tweede mijnput rondom dichtgemetseld...

Zij zouden dit stenen dak niet kunnen bereiken, zelfs al klommen zij op elkaars schouders.

— Laten wij wat rusten, laten wij trachten een plan te beramen, zei Raffles met zachte stem.

Allen gingen zitten en toen werd het stikdonker; Raffles had de lamp uitgedraaid, om er zo lang mogelijk nut van te kunnen hebben.

In hun eigen sombere gedachten verdiept, bleven de mannen zo enige tijd in die inktzwarte duisternis op de bodem van de mijnput bijeen zitten.

Raffles had zoeven op zijn horloge gekeken; zij hadden nu in 24 uren niets gegeten, noch gedronken.

Hun tong begon aan hun gehemelte te kleven en Brand had reeds geklaagd, dat hij telkens vurige vonken voor zijn ogen zag schieten, draaiende ballen en cirkels als van een vuurwerk.

Dat was het gevolg van de bedompte lucht in de mijn, die weinig voor inademing geschikt was.

Allen gevoelden zich door een zonderlinge loomheid aangegrepen, waartegen zij zich instinctmatig verzetten, want zij begrepen maar al te goed, dat zij de dood zouden verhaasten, door aan dat gevoel van zwakte en slaap toe te geven.

Na een kwartier ongeveer sprong Raffles dan ook weer op, maakte licht en beval kortaf:

— Verder! Wij zijn nu voldoende uitgerust en slapen betekent misschien de dood.

En opnieuw begon de tocht door de verlaten mijn, bij het al zwakker wordende licht van de electrische zaklantaarn.

Hun handen bloedden, de aderen van hun slapen klopten, zij stootten zich de

voeten wond tegen overblijfselen van kipkarren en stutbalken en zij liepen verdwaasd rond, op goed geluk, zonder een enkel woord te spreken en met de handen voor zich uittastend, elkaar nu en dan aanroepend, uit vrees dat zij elkander zouden verliezen.

De dorst schroeide hun kelen dicht en de honger neep fel.

Toch bleven zij doorlopen, uren en uren achtereen, gang in, gang uit, soms dezelfde gaanderij driemaal binnen enkele minuten passerend, dan plotseling weer verschrikt achteruit deinzend voor een diepe schacht, die plotseling loodrecht voor hun voeten gaapte en die, toen de mijn nog gebruikt werd, zeker door een dikke, houten vloer was afgedekt.

Zij hadden van de tijd geen besef meer en strompelden bijna wezenloos voort, terwijl het bloed in hun hersens al luider begon te gonzen en zij soms het gevoel hadden, alsof hun lichaam geen gewicht meer had en zij met verbijsterende snelheid neervielen in een bodemloze afgrond.

En toen kwam het ogenblik, waarop ook de batterij van Brand uitgeput begon te raken.

Het kleine lampje verspreidde nog slechts een zwak schijnsel, waarbij men ternauwernood een paar meters voor zich uit kon zien.

Ettelijke malen hadden de drie mannen reeds op hun schreden moeten terugkeren, na een lange mijngang ten einde te zijn gekropen, die in het leigsteente van de berg zich bleek te verliezen.

Hun krachten waren ten einde.

Zij hadden bijna de gehele dag gelopen, in een kring, zoals zij nu wel begrepen en herhaaldelijk waren zij de hoofdput voorbij gekomen.

Zij waren nu een smalle gaanderij binnengekropen, die zij nog niet hadden betreden, kreunend van inspanning, terwijl hun hoofden dreigden te barsten door het langdurig inademen van de slechte, met kolendamp bezwangerde lucht.

De gang verwijdde zich langzaam, tot dat zij bijna recht op konden gaan.

En plotseling riep Brand als in waanzin, nadat hij vele uren één dof stilzwijgen had bewaard:

— Laten wij het opgeven. Het dient tot niets. Wij zijn verloren; wij zitten als ratten in de val.

— Er is nog hoop, mijnheer Brand, zei Henderson schor. Schep moed. In deze gaanderij zijn wij nog niet geweest. Wie weet waarheen zij leidt...

Hij tuurde scherp voor zich uit en slaakte eensklaps een hese kreet.

— Houd de lantaarn een weinig hoger, mylord, ging hij met bevende stem voort. Ik geloof, ik zie daar een muur van metselstenen. Wij moeten trachten...

Hij had de lantaarn gegrepen, die nog maar een zwak schijnsel verspreidde, hief haar hoog op en deed een paar stappen vooruit. Hij struikelde over een stuk verroest ijzer en de lantaarn ontviel hem, brak en doofde uit. Brand liet een schel lachje horen, dat een macabere klank had en honderdvoud weerkaatst scheen te worden door de wanden der verlaten gangen en schreeuwde:

— Nu is het uit. Geef mij je mes, James, laten wij het einde bespoedigen.

Maar krachtig weer en bevelend klonk de stem van Raffles, toen hij uitriep:

— Schaam je, Charles. Ben je een man? Misschien is de redding nabij, beware om Godswil je kalmte, geef mij je hand, dan zal ik je leiden.

Raffles had zijn hand tastend vooruit gestoken, tot zij die van Brand ontmoette, die zich willoos liet voorttrekken.

Henderson, die telkens een korte waarschuwingskreet deed horen, ging vooruit, tot zijn tastende vingers van zijn vooruitgestoken hand de muur ontmoetten, die hij zoeven bij het licht van de lantaarn onduidelijk had kunnen onderscheiden.

Zijn hand gleed over de ruwe oppervlakte en zijn stem had een klank van blijdschap, toen hij uitriep:

— Hier zijn we er, mylord

— Waar zijn wij? vroeg Brand met een schrill lachje. Wil je door die muur heen? Je bent gek, volslagen gek.

— Wij kunnen zeker door die muur heen, Charles, antwoordde Raffles bedaard. Al was hij nog zo dik, zolang hij niet van beton is kunnen wij hem vernielen. Het is onze enige kans op redding, bedenk dat.

Reeds had Henderson zijn mes getrokken en in een volslagen duisternis, op de tast, begon hij met woeste ijver de kalk weg te krabben uit een voeg tussen twee stenen.

Geruime tijd werd er niets gehoord dan zijn zwoegende ademhaling en het krassen van de mespunt over de kalk. Toen hij een ogenblik rustte, riep Raffles eensklaps uit:

— Hoor! Hoor! Daar is weer dat eigenaardige gezoem.

— Ik heb het ook al gehoord, mylord maar ik dacht dat het in mijn eigen hoofd was! riep Henderson uit. Als ik maar licht had, dan zou het vlugger gaan.

— Tracht het zo te doen, James, ik durf geen lucifer of mijn sigarenaansteker doen ontvlammen, zei Raffles. Maar wacht, ik kan je misschien helpen met mijn zakmes.

Hij haalde zijn sterk zakmes te voorschijn, opende het en begon met het grootste lemmet de kalk rondom dezelfde steen af te krabben, waaraan Henderson bezig was.

Tot tweemaal toe brak de punt van

het lemmet, maar hij zette onverdroten voort, beseffend, dat dit hun laatste kans was en dat zij ellendig om het leven zouden moeten komen, als zij haar niet aangrepen.

Wat Brand betreft, hij had zich op de vloer laten glijden en zat daar nu roerloos als een stenen beeld, met de rug tegen de wand leunend, bijna volkomen gevoelloos, met een zwaar, drukkend gevoel op de hersens. Een half uur verstreek.

Zelfs de krachtige armen van Henderson begonnen verlamd te geraken van inspanning.

Maar eensklaps slaakte hij een onderdrukte kreet: hij voelde dat de zware metselsteen, waaromheen de kalk nu bijna geheel was weggekrabd; onder zijn vingers bewoog.

Raffles stak het lemmet van zijn zakmes zo diep mogelijk in een gleuf, trok, en de steen bewoog zich naar hem toe, zodat hij hem vatten en geheel uit de opening trekken kon.

Onmiddellijk drong een stroom frisse lucht in de mijngang door, die de beide mannen met onbeschrijfelijk welbehagen inadenden.

En tegelijkertijd zagen zij elkaars gelaat, verlicht door een zonderling, blauw-wit schijnsel, afkomstig van een onzichtbare lichtbron, dat door de kleine opening op hun bleek gelaat speelde.

Hoofdstuk IV

DE ONDERGRONDSE WERKPLAATS

Brand had zich met moeite overeind gehesen en de beide anderen maakten plaats voor de uitgeputte jongeman, ten einde hem gelegenheid te geven, zijn longen te vullen met de frisse lucht, welke zij zo lang hadden moeten ontberen.

Met zijn krachtige handen kon Henderson nu met gemak nog wat meer stenen losmaken en de drie mannen konden nu door de opening kijken.

In het eerst konden hun blikken, die

aan de duisternis gewend waren, geen bijzonderheden onderscheiden. Aanvankelijk werd het hun slechts bewust, dat daarginds, in de verte, een helder verlichte ruimte was, maar de lichtbron was onzichtbaar.

Het schijnsel was bijna zo helder als daglicht en waarschijnlijk afkomstig van een paar zeer sterke elektrische schijnwerpers.

Naar die ruimte voerde dezelfde gaanderij, waar zij zich thans bevonden en

die zich van aan gene zijde van de muur nog een twintigtal meters uitstreckte, alvorens uit te monden op de verlichte ruimte, waarvan zij kon worden afgesloten door middel van een paar hoge dubbele deuren, die echter op dit ogenblik geopend waren.

Het doel van deze deuren was niet aanstonds duidelijk, totdat de ogen van de drie mannen wat meer gewend waren aan het schelle licht.

Toen ontdekten zij, dat aan de beide wanden van de gaanderij, van de muur af tot aan de deur, smalle planken waren gespijkerd, waarin eenvoudige klerenhangers waren gedraaid, aan ieder waarvan een aantal kledingstukken hing van het begin tot het einde van de gaanderij, die dus blijkbaar als een soort kleedlokaal was ingericht.

Boven iedere haak was een nummer op de plank geschilderd en er waren er zeker wel een paar honderd van.

Van de hel verlichte ruimte, waartoe de thans openstaande deuren toegang gaven, was natuurlijk weinig meer te zien dan dat gedeelte, hetwelk door de wanden van de gaanderij begrensd werd.

Zij zagen een glazen wand en daar achter bewogen zich langzaam enige personen, die slechts onduidelijk waren waar te nemen, blootshoofds en met lange, grijze jassen aan.

Zij hielden zich bezig met een werk, waarvan de aard op die afstand wel tachtig meter onmogelijk kon worden vastgesteld, maar eenmaal meende Raffles een man te zien voorbijgaan met een zwaar register onder de arm en die in de andere hand een grote, stalen krompasser hield.

Raffles bromde iets onverstaanbaars voor zich heen en Henderson zag hoe zijn gelaat vertrok.

Het glazen schut scheen wel een of ander kantoorruimte af te scheiden van de rest van de grote zaal, waarvan de twee mannen slechts een klein gedeelte konden zien.

Maar langzamerhand begonnen zij beter te onderscheiden.

Zij zagen, heel hoog tegen de zoldering, een paar riemschijven, waarover

met grote snelheid brede riemen voortschoven.

En tot twee malen toe zagen zij drie mannen, die gezamenlijk een kleine wagen voortduwden, die over rails scheen te lopen en waarop een voorwerp lag, dat zij niet dadelijk konden thuisbrengen, maar dat Raffles onheilspellend deed brommen.

Het leek op een reusachtig groot suikerbrood en het had een metaalachtige glans, in het schijnsel van de onzichtbare lichtbron.

Het scheen zeer zwaar te zijn, want de drie mannen moesten zich telkens tot het uiterste inspannen en zij duwden met gebogen ruggen en gekromde nekken het wagentje over de rails voort, tot het weer uit het gezicht verdween.

Maar sterker nog dan de indruk op de gezichtszenuwen was de gewaarwording, welke het gehoor onderging.

Want door de gemaakte opening klonk nu zeer duidelijk een machtig, dreunend geluid, als van een reusachtige fabriek in volle werking.

Het was alsof er tientallen grote machines snorden en daarbovenuit klonk het klepperend lawaai van de snel voortschietende drijfriemen, het bonkend geweld van zware plethamers, in staat om het dikste staal als blik te buigen, het gerammel van zware kettingen en het donderend geweld van zwaarbeladen karren, die over spoorstaven rijden.

Op dat ogenblik kwam er opnieuw een drietal mannen voorbij, die uit alle macht een ijzeren wagentje voortduwden, waarop eveneens zulk een zonderling glanzend suikerbrood lag.

— En wat zouden ze hier dan wel maken, mylord? vroeg Henderson in de grootste verbazing.

— Onder andere... granaten, James! antwoordde Raffles ernstig en hij wees naar het voorwerp, dat nu buiten hun gezichtskring weg scheen te glijden. Monsterachtig grote granaten, groter dan ze in de laatste oorlog door de Duitsers, de Engelsen en Amerikanen zijn gebruikt.

— En zou men buiten de berg niets kunnen bemerken van deze verraderlijke toebereidselen?

— Dat is bijna onmogelijk.

— Maar, de stoom dan? De schoorstenen?

— Wat praat je van stoom, James? Alle machines worden natuurlijk electrisch gedreven en ik behoef een kundig monteur als jij bent zeker niet te zeggen, dat men de electrische stroom desnoods honderden kilometers ver kan aanvoeren. Enige krachtige dynamo's zijn ruimschoots voldoende voor het drijven der verschillende draaibanken, fraisemachines en plethamers.

Juist op dat ogenblik voerde de luchtstroom een geur aan, die de drie mannen tot het uiterste prikkelde en hen weer tot het besef van hun toestand bracht; het was de lucht van bradend vlees.

Henderson liet een dof geknor horen en gromde:

— Ruikt gij het, mylord?

— Maar al te goed, James. Wij moeten, het kost wat het kost, enig voedsel zien te verkrijgen, want de honger begint ondragelijk te worden. Wij hebben in twee volle dagen niets gegeten en bovendien de grootste vermoelenissen doorstaan.

— Het is goed om iemand dol te maken, die etenslucht! riep Henderson woedend uit. Zal ik door dat gat kruijen en wat van dat vlees zien meester te worden, Mylord?

— Neen, James, daartoe ben jij te groot. Jij zou er veel lawaai maken en dat zou alles kunnen bederven.

— Wij moeten dus wachten tot de werkplaats ontruimd wordt?

— Zij wordt niet ontruimd, James, antwoordde Raffles ernstig. In deze geheimzinnige ruimten wordt dag en nacht doorgewerkt.

— Zonder een enkele rustdag?

— Dat moet ik vrezen. Vermoedelijk wordt er in twee ploegen gewerkt, misschien in drie, die elkaar voortdurend aflossen. Het is aanstonds acht uur. Laten wij gauw de stenen weer in de opening schuiven, want de ontdekking van dit gat zou ons noodlottig kunnen worden. Misschien wordt op het hele uur een ploeg afgelost en die komt dan zeker hier om van kleren te verwisselen.

Haastig werden de weinige stenen zo goed mogelijk weer in de opening geplaatst en Raffles liet slechts een gaatje open om er doorheen te kunnen zien.

Hij bleek goed te hebben gehandeld, want ternauwernood waren de stenen op hun plaats, of in de verte klonk een schril gefluit en een ogenblik daarna was de gaanderij gevuld met mannen, allen gekleed in lange grijze werkjassen, die zich daarvan ontteden en hun eigen kleren aantrokken.

Het was in de gaanderij juist licht genoeg, om te kunnen onderscheiden, dat al die mannen iets van dat stramme over zich hadden, dat alle Duitse militairen kenmerkt, onverschillig of zij in uniform dan wel in burger zijn.

Zij vertoonden ook geenszins het gewone arbeiderstype en hun aller gelaat stond ernstig en strak. Zij spraken slechts weinig, verkleedden zich snel en haastten zich weg, zodat het kleedvertrek binnen enkele ogenblikken geheel verlaten was.

Voor zeer korte tijd slechts, want onmiddellijk daarna kwamen er anderen binnen met hun werkjassen opgerold onder de arm, die zich van hun daagse kleren begonnen te ontdoen en zich zwijgend in het werkpak staken.

Alles ging stil en zeer vlug in zijn werk, als onder de bevelen van een onzichtbare regisseur. Iedereen haastte zich zoveel mogelijk, dat was duidelijk te zien. Binnen vijf minuten was de ene ploeg door de andere afgelost, zonder dat het eentonig geraas van de werkplaats ook maar een seconde was verstomd.

Toen alles weer stil was, namen de drie mannen behoedzaam de stenen uit de opening en Raffles zel op ernstige toon:

— Nu moet het gewaagd worden, vrienden. Wij kunnen hier niet langer zonder voedsel blijven, anders zou het ons weinig baten, dat wij deze uitweg hebben gevonden.

Hij kroop als een slang door de opening in de muur en zag dat er aan een van de kapstukken nog een werkjasje hing.

Hij trok deze jas snel over zijn eigen kleren aan, zodat hij niet dadelijk herkend zou worden en sloop, zonder enig gerucht te maken voort, terwijl Henderson en Brand hem met kloppend hart naketen.

De lucht van het eten werd steeds sterker en Raffles begreep dat hij in de buurt moest zijn van de keuken van deze geheimzinnige werkplaats.

Op een meter of vier van het uiteinde van de gaanderij bereikte hij nu een deur, waarvan de bovenste helft bestond uit glas, welke de drie mannen van hun standplaats onmogelijk hadden kunnen zien. Hij hief zich zeer voorzichtig uit zijn gebukte houding een weinig op en keek door het glas naar binnen. Hij keek in een grote keuken, onmiddellijk grenzende aan een eetzaal van grote afmetingen en daarvan gescheiden door een glazen wand, waarin zich een loket bevond, om er de spijsen door te kunnen aanreiken. In de eetzaal stonden lange rijen smalle tafels en daarvoor aan weerskanten eenvoudige banken.

Geen enkele versiering, geen kleed op de vloer, geen tafellakens, niets dan de kale steen, het witgeschuurde hout.

In de cantine bevond zich op dat ogenblik nog niemand, behalve een in het wit gekleed man, die bezig was, op geregelde afstanden tinnen borden op de smalle tafels te plaatsen, welke hij afnam van een reusachtige stapel, geplaatst op een kleine tafel in de hoek van de eetzaal.

In de keuken was een kok bezig, eveneens in het wit gekleed, met een witte baret op, deze was doende aan een zeer grote, door middel van electriciteit gestookte oven.

Een braadlucht vervulde de keuken, die een minder bedachtzaam, maar even uitgehongerd man als Raffles waarschijnlijk tot onvoorzichtige daden zou hebben verleid.

De kok stond met zijn rug naar Raffles toe en belegde nu een schaal van geweldige omvang met kleine biefstukken, wel zestig in getal, waarvan er nog meer lagen in een ontzaglijke braadpan, die op de oven stond te sissen.

De kok greep de schaal op, duwde een tussendeur in het glazen schot met de voet open, riep een paar woorden in de Duitse taal tot de bediende in de eetzaal en droeg de zware schaal niet zonder moeite naar het midden van een der lange tafels.

Raffles begreep, dat hij van dit gunstige ogenblik moest gebruik maken.

Dadelijk zou de kok terugkeren en dan was de kans misschien voor goed verkeken.

Hij opende haastig de deur, gleed geruisloos naar binnen en griste behendig als een goochelaar, een vijftal dampende, geurige biefstukken uit de braadpan, legde ze op een tinnen bord, dat er naast stond, nam twee lange broden van een kleine tafel en gleed de keuken uit.

Hij had dit alles in gebukte houding gedaan en zó snel, dat er nauwelijks enige seconden verlopen waren tussen het ogenblik waarop hij binnensloop en dat, waarop hij zich snel met zijn buit verwijderde, na de keukendeur zacht te hebben dichtgetrokken.

Zich zo dicht mogelijk tegen de kleren drukkend, die langs de wanden hingen, de twee lange broden onder zijn arm gekneld, het bord met het kostelijk geurende vlees voor zich uitdragend bereikte Raffles de tussenmuur en reikte het voedsel door de opening toe aan Brand, die hem met een onderdrukte juichkreet ontving.

Hij krom haastig door de opening en een ogenblik later zaten allen zwiiggend te eten en zij waren van mening, dat zij in lange jaren niet zo heerlijk hadden gesmuld.

Hoofdstuk V

DE GODIN DER WRAKE

Toen de mannen zich verzadigd hadden, verdeelden zij het overgeschoten brood en het vlees onder elkaar, want niemand kon zeggen, wanneer zij weer in de gelegenheid zouden zijn op maraudes te gaan, zoals Henderson zich uitdrukte.

— Wij zijn nu wat uitgerust, wij hebben ons versterkt en wij moeten thans proberen, hoe wij uit deze vervloekte plaats kunnen weggelopen, zei Raffles. Maar dit zeg ik jullie bij voorbaat, vrienden, worden wij gevat, dan is ons lot natuurlijk bezegeld. Zij zullen ons doden met niet meer gewetenswroeging dan wij het een lastige vlieg doen. Wij hebben te veel gezien; wij zouden natuurlijk uit de weg worden geruimd.

Hij wierp een blik door de opening en zag, hoe de personen uit de met glas omschoten kantoornruimte, tekenzaal, of wat het dan anders mocht zijn, in een groepje dat vertrek verlieten, waarschijnlijk om te gaan eten. De glazen kamer lag daar thans geheel verlaten. Raffles bedacht zich niet langer.

— Nu moet het gewaagd worden, vrienden, fluisterde hij. Eerst de stenen naar buiten gegooid, want wij moeten ze van de andere kant weer in de opening plaatsen, anders bemerken zij al te gauw, dat er indringers zijn er er zou dadelijk een drijfjacht op ons worden georganiseerd.

Een voor een werden de stenen door het gat geworpen en daarop klauterden de mannen er door en bevestigden de stenen, zo goed en zo kwaad als het ging, weer op hun plaats.

Een scherp oog zou zeker dadelijk zien, dat de kalk niet meer tussen de voegen zat, maar dat was nu eenmaal niet te vermijden.

Zij stonden nu alle drie aan het einde van de half duistere gaanderij en slopen langs de muren, vol gehangen met de kleren der zwijgzame werklieden.

Bij het langs lopen streek Brand met

de hand over een dikte in een zak, die hem wel bekend voorkwam.

Hij stak er de hand in en haalde een gewone Duitse dienstrevolver te voorschijn, waarvan alle zes kamers van kogels voorzien bleken te zijn. Met een tevreden gebrom liet hij het wapen in zijn eigen zak glijden. Zij gingen nu in gebukte houding, op handen en knieën kruipend, de gevaarlijke keukendeur voorbij en Raffles, die vooraan ging, stak als eerste, met de grootste behoedzaamheid zijn hoofd om de hoek van de helderverlichte zaal, waarvan zij tot dusverre slechts een klein gedeelte hadden kunnen zien.

Vol bewondering bleef hij een ogenblik toekijken.

De zaal was niets anders dan 'n groot onderaards hol, hetwelk men verwijld had, door hier en daar natuurlijke scheidsmuren met behulp van dynamiet te verwijderen.

In die ruimte, dat hol, dat in het midden van het koepelvormige verwulf omstreeks dertig meter hoog kon zijn en dat een ovale vorm had, stonden op de zwarte bodem, die zorgvuldig gelijk was gemaakt, een groot aantal machines, die Raffles maar al te goed herkende.

Het waren uitsluitend werktuigen voor het fabriceren van granaten van reusachtige omvang, het gieten van staalblokken en het uitboren van de lopen van ontzaglijke kanonnen.

Een van die kanonnen stond geheel klaar op het affuit, als men die naam mag geven aan een soort draaischijf van staal en beton vervaardigd en Raffles moest bekennen, dat hij nog nooit zulk een monsterachtig grote vuurmond had gezien, waarbij de vermaarde « Dikke Bertha » uit de vorige wereldoorlog volkomen in het niet verzonk.

In een hoek van het hol lagen, zorgvuldig opgestapeld, een tiental lopen voor dezelfde soort kanonnen en in een nevenzaal, schemerachtig te onderscheiden, ontwaarde Raffles een groot aan-

tal van die geweldig grote granaten, waarvan de drie mannen er reeds enige hadden zien vervoeren.

De machines dreunden en ratelden, de drijfriemen snorden en in een andere hoek zoemde een geweldig grote dynamo, die ook voor de verlichting moest zorgen.

Aan de zoldering en op talrijke plaatsen langs de wanden hingen grote bollen van melkglas, die de ondergrondse werkplaats bijna daghelder verlichtten.

Het was echter duidelijk, dat dit onmetelijke berghol, waarin geen sprankje daglicht kon doordringen, niet de enige ruimte was, waar in alle geheimzinnigheid aan de verschrikkelijkste verdelingsmiddelen gewerkt werd.

Want hier en daar waren de wanden doorbroken en onder die poortachtige gewelven door drong de blik weer in nieuwe ruimten, andere zalen, waar eveneens gewerkt scheen te worden.

Al die machines, de werktuigen om te fraisen, de lopen der monsterkanonnen uit te boren, ze te polijsten, de trekken in de ziel van het kanon aan te brengen, de schaaf- en snijmachines, werden alle bediend door slechts weinige mannen, zo ingenieus waren zij bedacht.

Zij verrichtten al die arbeid alsof zij levende wezens waren, met rede begaafd en die stille arbeiders hadden niets anders te doen dan telkens nieuwe blokken staal tussen de klauwen der monsters te schuiven.

Heel ver weg, zeker wel 80 meters, verrees de ontzaglijke, peervormige smeltkroes, waarin het staal volgens de nieuwste methoden snel tot smelten werd gebracht.

Nu en dan werd die peer gekanteld en dan vloeide het staal onder ooverdovend gesis als een verblindend witte slang uit een opening, om de gietvormen te vullen.

Bijna geheel naakte mannen, slechts met een dun linnen broekje bekleed, liepen bedrijvig om die monsterachtige smeltkroes heen en weer.

Op het hol liepen een paar mijngangen uit, die door deuren schenen te kun-

nen worden afgesloten en heel hoog draaiden de grote wieken van een paar ventilateurs met een gonzend geluid.

Te linker zijde bevonden zich, zoals Raffles begreep, de glazen wanden van de eetzaal, die dadelijk aan de werkruimte grensde.

Er waren op dat ogenblik slechts weinig werklieden aanwezig, maar de machines liepen ongestoord door, beten in het staal, kneedden het als was en persten het met onweerstaanbaar geweld in allerlei vormen.

Toen Raffles de blik naar de andere zijde van de gang wendde en de rails van het smalspoor volgde, waarover hij verscheidene malen de monstergranaten had zien vervoeren, bemerkte hij dat die spoorstaven verdwenen in een soort tunnel, die tien meters verder scheen uit te lopen op wat waarschijnlijk een tweede bergplaats van die geweldige projectielen was, die in staat moesten zijn door hun losbarsting een geheel dorp als het ware van de aardbodem weg te vagen en een compagnie infanterie tot de laatste man te vernietigen.

Raffles kon echter slechts een klein gedeelte van die bergplaats overzien, die schemerachtig verlicht werd door een paar elektrische lampen en waarvan de wanden al even gitzwart waren als die van de grote, centrale werkplaats.

Hij trok zijn hoofd voorzichtig terug en deelde Brand en Henderson op fluisterende toon mee wat hij zoeven gezien had.

— Ik heb opgemerkt, dat de eerste ploeg, die werd afgelost, de rails van het smalspoor volgde en dat moeten wij dus ook doen, hernam Raffles op zachte toon.

Daarop stak Raffles nogmaals voorzichtig het hoofd om de hoek en toen hij zag, dat de werklieden allen in hun werk verdiept waren, gaf hij Brand en Henderson een wenk en zo snel zij konden, verlieten zij hun schuilplaats en staken de open plek over, die naar de tunnel voerde.

Zij overhaastten zich echter niet, daar dit zeker argwaan zou baren, in geval iemand hen zag. Het waren een

spannende seconden, want alles hing af van het toeval.

Hief een van de werkers het hoofd in hun richting op en herkende hij hen als vreemdelingen, dan zou alles verloren zijn.

Maar er klonk geen waarschuwingskreet en zij waren reeds in de half duistere tunnel, die twee der onderaardse zalen met elkaar verbond, voor een der werkers had opgekeken.

Raffles, die nog altijd de grijze werkjasje droeg, ging vooraan en wierp als eerste een blik in het onderaardse vertrek, dat zij nu bereikten. Het was inderdaad niets anders dan een stapelplaats van monstergranaten.

De geweldige projectielen stonden allen op de grond vlak naast elkaar, in rijen van meer dan tachtig stuks en die waren zeker minstens vijftig in getal.

Boven deze eerste voorraad waren stellingen van gewapend beton gebouwd, vijf in aantal en daarop rijdden zich opnieuw granaat aan granaat, monsterachtig groot en glanzend in het licht van een paar elektrische lampen, die van de hoge zoldering afhingen.

In een oogwenk had Raffles berekend, dat er in die enkele zaal tussen de dertig- en veertig duizend granaten waren opgestapeld.

Zij waren twee meter hoog en Raffles schatte de diameter op 75 c. M. — dat is 20 c. M. meer dan de allergrootste tot dusverre bekende projectielen.

In het midden van de grote zaal stonden nog drie van die monsterachtig grote kanonnen, kant en klaar, gedrochten van staal, die dreigend de wreede muil schenen open te sperren, gereed om dood en verderf uit te braken.

Er was niemand in de zaal aanwezig en er heerste een geheimzinnige, bijna schrikbaar-jangende stilte.

Ook deze zaal was zeer waarschijnlijk gevormd door bijentrekking van een aantal der grootste mijngaanderijen, op een punt, waar zij elkaar in vroegere eeuwen ontmoet hadden.

Hier en daar werd het verwul van het hol gesteund door zware pilaren van beton.

Raffles wenkte zijn beide vrienden en gedurende enige ogenblikken staarden zij, zwijgend en aangegrepen door een gevoel van afschuw naar deze voorraad oorlogstuig, die daar in het geheim was vervaardigd.

En niemand kon zeggen, of niet elders in Duitsland nog meer dergelijke ondergrondse werkplaatsen bestonden, misschien nog wel veel groter dan deze.

Er waren immers nog tienduizenden officieren van oud-adellijke families in het verslagen land, die slechts droomden van weerwraak en die gaarne jaren van hun jong leven in de ingewanden der aarde wilden doorbrengen en een zware, uitputtende arbeid verrichten teneinde zich op de ervijand te wreken over de geleden smaad. En overal staken neo-nazis het hoofd op.

Raffles liet zijn blikken in het rond weiden en zag nu aan de overzijde van het reusachtige hol een brede, poortvormige opening, die was afgesloten door de beide vleugels van een zware, dubbele deur.

— Laten wij daar eens kijken, misschien leidt die deur wel naar de mijngang, welke rechtstreeks met de buitenwereld in verbinding staat, zei Raffles op zachte toon.

Snel en zonder enig gerucht te maken liepen de drie mannen langs de kanongevaarten, die dreigend, als stalen kolossen naast hen optorenden. Zij stonden nu voor de zware deur en Raffles slaagde er in, beboedzaam de stalen kruk om te draaien. De deur ging open en zij stonden nu op een soort kruispunt, waarop vier mijngaanderijen uitliepen. Overal waren hier de houten steunberen verwijderd om plaats te maken voor sterke, gemetselde steunbogen van beton.

Er heerste hier een pijnlijke zindelijkheid en het laatste stofje anthraciet was hier reeds sedert lang verdwenen.

Opnieuw stond Raffles voor een moeilijke keus. Welke van die vier gangen moest hij ingaan?

Er stonden nummers geschilderd met witte verf, van 22 tot 25 maar welk nummer was het goede, welke gang zou hen naar de vrijheid voeren?

Nog slechts een ogenblik aarzelde Raffles en toen ging hij vastberaden de eerste de beste gang in, met de revolver in de vuist en vastbesloten, zich tot het alleruiterste te verdedigen en zijn leven, als het moest, duur te verkopen.

Wat Henderson betreft, de reus verkeerde in een toestand, die weinig goeds voorspelde voor de man, die hem thans in de weg zou treden. Hij had zijn rechterhand in zijn zak gestoken en daar omklemde die hand het heft van zijn breed, sterk jachtmes.

De gang, welke zij waren binnengetreden was slechts spaarzaam verlicht en bleek in bijna volkomen rechte lijn uit te lopen op de voet van een ijzeren wenteltrap, die geplaatst was in 'n voormalige mijnput, waarvan echter het bovenste gedeelte was dichtgemetseld.

Dat was duidelijk te zien bij het licht van een paar lampen, die daar heel hoog waren opgehangen.

Een ogenblik aarzelde Raffles opnieuw. Waarheen zou deze trap voeren? Wat was haar doel?

Maar hij maakte een beweging van ongeduld en zette de voet op de onderste trede van de trap.

Hij was de trap reeds halverwege opgegaan, toen zijn oor eensklaps getroffen werd door het gerucht van zachte, regelmatige voetstappen boven zijn hoofd.

Hij wendde zich naar Brand en Henderson om en legde de vingers op de lippen, om hen tot stilte te manen.

Toen sloop hij behoedzaam verder, gereed om van zijn wapen gebruik te maken.

Het geluid van de voetstappen stierf echter weer weg. Snel klommen de mannen langs de treden omhoog. Zij stonden aan het begin van een eigenaardige gaanderij, klaarblijkelijk een vroegere mijngang, waarvan echter een der wanden op geregelde afstanden doorbroken was.

Daar bevonden zich een twaalfstal openingen, even zovele vensters, ruw uitgehouden, waardoor een schemerachtig licht naar binnen drong, hetzelfde hel-

witte schijnsel, dat zij reeds vroeger in de werkzaal hadden opgemerkt.

Heel aan het einde van de gaanderij konden zij onduidelijk een ruw houten, met ijzer beslagen deur zien, laag en smal.

En ook zagen zij aanstonds duidelijk de man, die daar juist het einde van de gang bereikt had en daar op schildwacht scheen te lopen. Nog een paar seconden en hij zou op zijn schreden terugkeren en hen dan zeker zien.

Snel als de gedachte verscholen de drie mannen zich in een diepe nis, die zich terzijde van de oude mijngang bij het begin van de trap bevond.

Nauwelijks hadden zij dat gedaan of de schildwacht, of wat het dan anders zijn mocht, keerde op zijn schreden terug. Hij kon nu nog nauwelijks tien passen van de nis verwijderd zijn, toen nog vijf, en het volgende ogenblik zagen zij een zwaar gebouwd man de opening voorbijgaan, even bij de trap stilstaan en toen aanstalten maken om op zijn weg terug te keren.

Hij droeg een linnen uniform en op de heup had hij een revolvertas, waaruit de kolf van een zware Mauser stak.

Maar de man scheen een zeer fijn gehoor te hebben. Want Brand had geheel onwillekeurig, overweldigd door een bijna onverdragelijke spanning, een diepe zucht geslaakt.

De schildwacht wendde zich om en het volgende ogenblik verlichtte de heldere straal van een zaklantaarn de nis tot in de kleinste hoekjes.

De schildwacht slaakte een dof gebrul als een aangeschoten roofdier en bliksemsnel ging zijn rechterhand naar zijn revolver. Hij had het wapen reeds in de vuist en stond op het punt te vuren, toen Henderson sneller dan de gedachte op hem toesprong en hem zijn mes in het hart stootte. Zonder een kreet te slaken gleeed de man langs hem heen op de grond en de revolver viel kletterend op de stenen vloer.

Nauwelijks ademhalend bleven de drie mannen daar bijeen staan. Zou de kreet van de bewaker gehoord zijn? Dan waren zij verloren.

Maar alles bleef stil. De minuten verliepen en niets deed zich horen. Op deze plek was zelfs het zoemen van de machines en het dreunend geweld van de plethamers niet te horen.

In een grafkelder kon de stilte niet vollediger zijn.

Het besef, dat slechts het snelle optreden van Henderson hen allen van een ogenblikkelijke dood had gered, deed hen nu de utterste waakzaamheid in acht nemen.

Zij trokken het lichaam van de schildwacht in de nis en slopen toen behoedzaam voort in de richting van de lage deur aan het einde van de gang.

Maar reeds bij de eerste opening bleven zij vol verbazing stilstaan. Door het gat, dat gehakt was in een muur van te bevond, konden zij een blik werpen in een zaal, die zij nog niet gezien hadden en die al een zeer vreemdsoortige indruk maakte, als men er rekening mee hield, dat zij zich in het binnenste van een berg bevond, midden in een verlaten steenkoolmijn.

De zaal was zuiver vierkant, bijna 25 meter hoog en de gaanderij, waar de drie mannen zich thans bevonden, was zo hoog gelegen, dat de tien of twaalf openingen bijna aan de zoldering reikten. Tegen een der wanden, juist tegenover de plek, waar de drie mannen nieuwsgierig naar beneden keken, was een groot schilderij opgehangen. Het stelde een nog jonge man voor, in de uniform van luitenant ter zee en toen Raffles wat scherper toekeek, zag hij dat het de beeltenis was van Prins Albert, de tweede zoon van wijlen Wilhelm II van Hohenzollern.

Onder dat levensgrote portret, in een vergulde lijst gevat, bevond zich iets, dat veel op een troon geleek. Het was een zwaar vergulde zetel, die geplaatst was op een half ronde estrade en te bereiken langs een brede, half cirkelvormige trap van vier treden.

Een purperen loper daalde van die troonzetel in het midden van de treden naar de vloer af en strekte verder uit over de gehele breedte van de zaal, om te eindigen vlak voor een hoge, dubbele deur van brons.

Langs de andere wanden waren nog meer portretten opgehangen van leden van het voormalige Pruisische Koningshuis, en al die portretten, ook dat van Prins Albert, waren omgeven door een krans van rouwfloers.

Aan weerszijden van de troonzetel stond een prachtig gedreven koperen kandelaar, zevenarmig en bijna manshoog.

Daarnaast bevond zich aan de ene kant het stalen model van een der monstergranaten, aan de andere een verkleinde reproductie van het geweldig grote kanon, 'twelk deze granaat moest afvuren

De drie mannen keken elkaar zwijgend aan en toen fluisterde Brand:

— Wat is dat? Wat stelt het voor? Het lijkt wel wat op een kapel, met die kroonluchter in het midden, kaarsen, en die verschillende symbolen langs de wanden; ik zie daar gekruiste toortsen, een vuist die een zwaard opheft, nog weer een brandfakkelt, en alles in brons gegoten.

— Misschien is het ook wel een kapel, zei Raffles zacht. Maar dan een kapel voor een zonderlinge eredienst: voor de dienst der wraak.

Brand wilde iets zeggen, toen het hem belet werd door een zonderling geluid, dat wel een zeer geheimzinnige indruk moest maken in deze ruimte: het was het geluid van schetterende blaasinstrumenten en het kwam van de nog gesloten deur der zaal.

Bijna op hetzelfde ogenblik werden de beide vleugels van die deur opengeworpen, de schetterende klanken vulden nu de ruimte en een vreemd uitgedost muziekkorps trad binnen.

Het waren ongeveer dertig mannen, gehuld in lange, zwarte mantels, een soort toga's, die tot op de grond afdaalden, en op de borst waarvan, in zilverdraad, een doodshoofd met twee gekruiste beenderen was gestikt.

Diezelfde schrikwekkende versiering was aangebracht op de hoge, zwarte mutsen of kolbakken, welke deze muzikanten droegen, zoals ook de beruchte doodskophuzaren ze eertijds droegen.

Het was de schetterende, Radetsky mars, welke de muzikanten bliezen.

Hun gelederden deelden zich in tweeën en zij gingen zich scharen ter weerszijden van de troonzetel, waarna eensklaps de mars afbrak en het doodstil werd.

Toen klonk, buiten de zaal en blijkbaar nog ver weg de wijze « Deutschland, Deutschland uber alles ».

Op de tonen daarvan schreden plechtig twaalf mannen binnen, van top tot teen geharnast, die over de rechter-schouder 'n breed, tweesnijdend zwaard droegen.

Ook zij schaarden zich, op de treden plaats nemend, ter weerszijden van de troon. En nu schreed, geheel alleen, langzaam en plechtig, een vrouw de zaal binnen.

Zij was gekleed in een nauwsluitend, lang gewaad van dofzwarte stof met een lange sleep en zonder enige versiering.

Het haar was ravenzwart en hing in twee dikke, lange vlechten tot bijna aan de knieën neer. De vrouw was bleek, maar zij was van 'n zo zeldzame schoonheid, als Raffles nog nooit had aanschouwd of voor mogelijk gehouden.

Het was echter niet de schoonheid, die boeit en doet glimlachen; het was de strenge, koude schoonheid van een Grieks beeld.

De ogen waren groot en donker, de mond was krachtig gevormd, de neus recht en de wenkbrauwen leken met een penseel te zijn getekend.

Met onbewegelijke trekken, de ogen recht voor zich uitgericht, schreed deze vrouw over de purperen looper op de vergulden troon toe, op een afstand van meer dan vijftien meters gevolgd door een viertal pages.

De vrouw nam op de troon plaats en toen begon de zaal zich langzaam te vullen met honderden zwijgende mannen, allen gekleed in de grijze werkjassen, welke de drie mannen reeds gezien hadden.

De muziek daarbuiten had opgehouden, de deuren werden gesloten en nu begonnen de muzikanten in de zaal opnieuw te spelen: een wilde, bijna krijgende melodie.

Eensklaps viel het koor van die honderden mannen tegelijkertijd in.

Het was slechts nu en dan te verstaan welke woorden zij zongen, maar het waren woorden van bittere haat, van woeste vastberadenheid, van ontembare wraakzucht.

Hun stemmen klonken rauw, en angst-aanjagend klonk de echo ervan door de ruime, vierkante zaal.

Zij stonden onbewegelijk en keken slechts naar de vrouw op de troonzetel, die onbewegelijk voor zich uitstaarde, de witte handen op de beide gebeeldhouwde en vergulde leuning van haar troon.

De woeste haatzang brak even plotseling af als hij was ingezet; nog even galmden de gewelven na en toen werd het doodstil.

En in die stilte begon de vrouw te spreken.

Zij sprak, met een sissende, harde stem, eentonig bijna, maar ook zij sprak woorden van felle haat en zij zweepte de mannen tot een bijna hysterische woede op, hetgeen duidelijk viel te zien aan de uitdrukking van hun gelaat.

Wat zij sprak was voor de drie luisteraars daarboven maar al te duidelijk; het was een aansporing om op bloedige, meedogenloze wijze wraak te nemen voor de ondervonden smaad en de nederlaag.

Hoofdstuk VI

HET EINDE

De zwarte ogen van de spreekster vlamden groot en geheimzinnig in het bleke gelaat, toen zij eindigde:

— Makkers! Voor het eerst sedert geruime tijd gaan wij thans morgen een gezamenlijke rustdag houden. Voor het eerst sedert lange tijd zullen de trouwe machines zwijgen, die ons helpen moeten bij dit heilige werk der wraak. Want morgen is een herinneringsdag. Op deze dag werd het Duitse Rijk gesticht. Wij willen die dag doorbrengen in vrome, vaderlandslievende overpeinzingen. En daarna zullen wij weer met opgewekte noed aan het werk gaan. Hier zullen wij onze wapens smeden, om er de erfrijand mee te verpletteren, hier zullen de kogels gegoten worden, die zijn vruchtbare landouwen, zijn steden en dorpen zullen verwoesten. En dan zal het woord van Bismarck bewaarheid worden: «Wij zullen aan Frankrijk slechts ogen laten om te wenen!» Gaat thans allen heen, blijft uw eed gestand, weest trouw. Nog een jaar, korter misschien en onze strijdkreet zal weer galmen aan gene zijde van de Rijn. Dood aan het vervloekte, Romaanse ras.

Er volgde een ogenblik van doodse stilte en toen barstte een rauw gehuil uit honderden kelen los en honderden vuisten werden opgeheven, als om trouw te zweren.

Weerom speelden de muzikanten, de ruimte werd vervuld van de daverende, schetterende klanken en langzaam begon de zaal zich te ledigen. Het eerst schaarden de mannen zich terzijde, om doorgang te verlenen aan die wonder-schone Godin der Wraake. Zij schreed weg, gevolgd door haar pages, waarop de ridders volgden met hunne zwaarden en de zwarte muzikanten.

De drie mannen slopen verder, tot zij stilstonden voor de lage, smalle deur, welke zij zoeven reeds hadden gezien en die de hooggelegen gaanderij aan de ene zijde afsloot.

Raffles bukte zich en trachtte door het sleutelgat te kijken.

Hij kon echter niets onderscheiden en trachtte daarop de deur te openen. Zij bleek gesloten te zijn.

Nu waren er echter maar zeer weinig omstandigheden, waarbij Raffles niet voorzien was van een klein lederen etui, niet groter dan een sigarettenkoker, dat enig fijn bewerkt gereedschap bevatte en dat hem nu grote diensten zou bewijzen. Hij haalde dit etui te voorschijn, nam er een fijn lopertje uit en stak het in het slot. Het staal maakte een krassend geluid en na enige ogenblikken sprong de schoot van het slot met een knappend geluid terug.

Raffles wachtte nog een ogenblik en duwde toen de deur behoedzaam open. Hij keek in een volslagen donkere ruimte en ging voorzichtig een paar stappen voorwaarts.

Zijn eerste gewaarwording was, dat zijn voet wegzonk in iets zachts, het leek nog het meest op een dik tapijt. Hij bleef een ogenblik staan, keerde op zijn schreden terug, met vooruitgestoken handen, tot zij stuitten tegen een wand.

Daar vonden zijn tastende vingers een schakelaar en het volgende ogenblik had hij licht gemaakt. Met moeite weerhielden de drie mannen een kreet van verwondering.

Het elektrische licht, hetwelk Raffles zoeven had doen ontgloeien, wierp zijn schijnsel in een tamelijk groot vertrek, gemeubeld met een buitengewone weelde en dat was ingericht als een damesboudoir, tevens slaapsalet.

Tegen een der wanden stond 'n praalbed, onder een zijden troonhemel, vervaardigd van kostbaar rozenhout.

Er hing een spiegel van Venetiaans glas, die bijna van de vloer tot de zoldering reikte, gevat in een lijst van ebbenhout, er stond een rustbank en op de vloer lag een prachtig Perzisch ta-

pijt, vuilstuk en dat schatten gekost moest hebben.

Van de zoldering hing een elektrische kroonluchter af, uit ijzer gedreven en van een zonderlinge vorm, en bestaande uit een ring van elkaar kruisende bajonetten en sabels.

Tegenover de spiegel hing een groot portret van de voormalige keizerin van Duitsland, die zich, na haar dood, zo spoedig in het hart van haar echtgenoot zag opgevolgd.

Verder stonden er nog gemakkelijke stoelen, dik gepolsterd, een marmeren vaste wastafel, waarboven twee grote verchromde kranen en in een klein nevenvertrek, van het boudoir gescheiden door een portière, kon men de omtrekken van een marmeren badkuip ontwaren.

Juist toen de drie mannen dit alles goed in zich hadden opgenomen, hoorden zij plotseling het geluid van stemmen.

Zij kwamen van achter een fraai bewerkte deur, die zich bijna recht tegenover de ingang bevond, waardoor zij waren binnengetreden.

Onmiddellijk draaide Raffles het licht uit en zij slopen allen met de grootste behoedzaamheid naar de tweede deur, kenbaar aan de streep licht, die bij de drempel zichtbaar was.

Weer bukte Raffles zich en nu had hij meer geluk dan zoeven: door het sleutelgat kon hij een blik werpen in een tweede vertrek, iets kleiner dan deze slaapkamer, maar met dezelfde vorstelijke weelde gemeubeld en helder verlicht door verscheidene elektrische lampen.

In dat vertrek waren blijkbaar zoeven twee personen binnengetreden, die nu opgewonden met elkaar spraken.

De ene was de Godin der Wraake, die nog hetzelfde gewaad droeg, waarin de anderen haar zoeven hadden gezien, de tweede was een rijzig man, met een knap maar thans doodsbleek en door hartstocht verwrongen gelaat, die een uniform van blauw linnen droeg, met een riem om het middel en die ten proef scheen te zijn aan de grootste opwindig.

Hij stond dichtbij de jonge, schone vrouw en riep uit.

— Het kan zo niet langer duren, Lydia. Ik voel dat ik waanzinnig zal worden.

— Het zou beter zijn wanneer je heen ging, Walther! zei de vrouw op koude toon.

— Heengaan? Nu ik eindelijk gelegenheid heb gebonden, je alleen te spreken? Maar weet je dan niet, dat ik je waanzinnig liefheb, Lydia?

— Je hebt het mij duidelijk genoeg gemaakt, hernam Lydia, op dezelfde koude toon.

— En... jij?

— Je weet wel, Walther, dat er voor mij van geen liefde sprake kan zijn, voor ons werk voltooid is.

— Maar dat is krankzinnig! Er zijn dingen die nog meer waarde hebben dan de wraak.

— Voor mij niet. Ik heb drie broeders, ik heb mijn verloofde, ik heb mijn vader in de oorlog verloren. Ik was hofdame van onze geëerbiedigde keizerin; de oorlog en de bezetting hebben mij bijna zot gemaakt. Ik wil wraak. Wraak en niets anders.

Walther was nog een stap naderbij gekomen en in zijn grote, zwarte ogen glom een duister vuur: de laaiende vlam van nauwelijks bedwongen hartstocht.

Zijn stem beefde, toen hij hernam:

— Boven de wraak staat de liefde. Ik aanbid je; het leven zonder jou heeft voor mij geen waarde. Zodra je hier kwam als onze koningin, onze godin, aanbad ik je. Ik heb je steeds gevolgd als een hond; je hebt mij nauwelijks opgemerkt.

— En ik zal ook nooit aandacht aan je schenken, Walther. Ik ken mijn plicht. Ik moet jullie voorgaan, ik moet jullie bezielen met dezelfde heilige haat, die mij vervult. Verpletteren zullen wij het vervloekte ras, dat ons vernederde. Geen erbarmen; het zal worden uitgeroeid.

Zij was werkelijk verschrikkelijk om aan te zien, zoals zij daar stond, hoog opgericht, met vlammeende ogen, doodsbleek, als de verpersoonlijking van de

wraak.

Maar Walther zag slechts, hoe schoon zij was, zelfs nu. Hij stak smekend de handen naar haar uit, knielde voor haar neer, omvatte met een woest gebaar haar knieën en zei jammerend:

— Je moet naar mij luisteren, Lydia. Laten wij beiden gaan. Niet aan de wraakzucht, maar aan de liefde behoort je.

Maar de jonge vrouw stiet hem vol verachting van haar af en zei op schampere toon:

— En dat zegt een van de mannen, die de stoot hebben geheven tot de oprichting van deze geheime munitieplaats. Dat zegt een ingenieur, die zelf dag en nacht gewerkt heeft als een koelie, om in deze verlaten mijn de nodige installaties te maken.

— Wat deert mij dat! riep Walther op woeste toon. Wat raken mij de Fransen, de Engelsen, de Amerikanen, alle anderen? Wat raakt mij de gehele wereld, als ik slechts jou zou kunnen bezitten? Ik denk aan niets anders meer; ik voel dat ik krankzinnig zal worden, als je blijft weigeren. Iedere druppel bloed in mijn lichaam smacht naar je. Mijn nachten zijn slapeloos, zij zijn vervuld van de gedachte aan jou, aan je heerlijk lichaam, aan je ogen, die voor mij de hemel of de hel kunnen betekenen. Stoot mij niet van je, mijn God, ik weet niet wat er van mij zal moeten worden. Ik ben tot alles in staat om je te bezitten.

— En weet je dan niet aan welk gevaar je je blootstelt? Weet je niet, dat je onmiddellijk ter dood zou worden gebracht, als ik zei, dat je het gewaagd hebt, mij van liefde te spreken?

Een krankzinnige woede had zich van Walther meester gemaakt. Zijn ogen waren met bloed belopen en hij beefde over het gehele lichaam toen hij stamelde, geheel overmeesterd door zijn hartstocht:

— Er is dus een ander. Zeg mij zijn naam, dadelijk. Mijn hersens voel ik branden bij de gedachte, dat die man nu nog ademt, dat hij op dit ogenblik misschien aan je denkt, en jij aan hem. En dat wil ik niet; ik zal het niet dulden. *A* zult van mij zijn, of ik zal je zelf

tonen, hoe volkomen mijn wraak kan zijn.

Hij had haar vastgegrepen en trachtte haar aan zijn borst te trekken.

Er ontstond een worsteling en reeds stond Raffles op het punt, tussenbeide te komen, toen het toneel plotseling veranderde.

Er klonken in de verte voetstappen, die snel naderbij kwamen en Lydia gilde:

— Help! Help!

Er vloog een deur open en een jonge man stormde het vertrek binnen, juist gekleed als de ingenieur, nog groter dan deze en met brede, krachtige schouders. Met een uiterste krachtingspanning rukte Lydia zich los, snelde naar de jonge man toe, verborg zich sidderend aan zijn borst en zei half snikkend van haat en woede:

— Karl, die man... hij wilde...

Maar reeds had Walther zich met een gebrul als van een wild dier op de zoeven binnengetreden jongeman geworpen.

In zijn hoog opgeheven rechterhand flikkerde het lemmet van een mes.

De ander weerde de stoot juist bijtijds af, een snerpend fluitsein weerklonk en op hetzelfde ogenblik stormden er een viertal mannen, die zich op Walther wierpen en zijn armen vastgrepen.

— Brengt hem weg, naar het cachot! beval Karl op koude toon. Hij heeft het gewaagd in de vertrekken van onze koningin binnen te dringen en haar zijn liefde te verklaren.

Maar de woede en de wraakzucht schenen de kracht van Walther te verhonderdvoudigen.

Hij rukte zich los en onder het uitstoten van een gillend gelach en een woeste bedreiging stormde hij het vertrek uit.

De vier mannen ijlden hem na en onmiddellijk klonken er van alle kanten electriche signalen, van hoog en laag, van links en rechts.

Maar het duivelse lachen van de ingenieur bleef voortdurend en stierf geleidelijk weg.

Daar binnen in het vertrek had Karl de jonge vrouw in zijn armen genomen en kuste haar teder. Sidderend echter maakte zij zich los en sprak:

— Ga nu ook heen, Karl, om Godswil. Zij zouden voor jou ook geen medelijden hebben, als zij iets konden vermoeden.

— Neen, ik ga niet, fluisterde de jongeman op hartstochtelijke toon. De mijn zal over een paar uren door allen verlaten zijn, voor het eerst sedert vele maanden, opdat zij daarbuiten de herdenkingsdag zullen kunnen vieren. Het is echter jouw plicht om hier te blijven, en ik blijf bij je. Ik heb je zo lief, Lydia. Verberg mij ergens; ik zal niet gemist worden. Ik wil gaarne de dood voor je trotseren.

Hij had haar weer in zijn armen genomen en Lydia lag half bewusteloos tegen zijn borst en stamelde:

— Het is niet goed wat ik doe, maar ik kan niet anders; je bent alles voor mij in de wereld. Nog meer dan mijn wraak.

En bijna onhoorbaar liet zij er op volgen:

— Blijf dan, blijf.

De jongeman onderdrukte een juichkreet en bedekte het bleke, schone geelaat met kussen.

Toen richtte Raffles zich op en fluisterde zacht:

— Ik geloof dat het nu hoog tijd wordt om onze biezen te pakken, jongens, het verliefde paar zal wel aanstonds zijn schreden hierheen richten.

Snel en onhoorbaar gingen de drie mannen terug naar de smalle deur, die op de gaanderij uitkwam en die zij half open hadden laten staan.

En juist toen zij door die deur waren vertrokken en haar gesloten hadden, klonk aan de andere kant reeds het zachte gemurmur der stemmen van Lydia en hare minnaar.

Zwijgend slopen de drie mannen de gaanderij bijna ten einde en nu vroeg Henderson op gedempte toon:

— Wat zullen ze nu met die ingenieur doen, denkt gij, mylord?

— Als ze hem te pakken krijgen, James, dan heeft hij een uur later opgehouden te leven. Die koningin moet onaantastbaar blijven voor de communititeit, dat spreekt vanzelf.

— De man leek wel krankzinnig, zei Brand hoofdschuddend.

— Hij leek het niet, Charles, hij was het inderdaad, zei Raffles op ernstige toon. Het gevoel van liefde had hem geheel verbijsterd en de achterdocht dat Lydia een ander liefhad, moet hem volkomen waanzinnig hebben gemaakt. Ik wou dat wij reeds buiten de mijn waren...

— Ware het niet beter om te wachten tot allen weg zijn?

— Dat is ook mijn doel, antwoordde Raffles. Zij zullen hier en daar wel licht laten branden, omdat hun Godin der Wraak hier moet achterblijven; dat hoop ik tenminste van harte, want het zou in de hoogste mate hachelijk zijn, als wij de terugweg in het donker moesten trachten te vinden.

Nu brak er een tijdperk van enerverend wachten aan, waarbij de mannen telkens gevaar moesten lopen te worden overvallen.

De minuten kropen traag voorbij. In de grote nevenzaal waren de lichten gedoofd, op een enkele kleine lamp na, die het grote portret van Prins Albert bestraalde.

En plotseling hield het eentonig gegons op, dat al die tijd had weerklonken. Het werk der wraak werd voor de eerste keer sedert het begonnen werd, stilgelegd.

Nu zouden de werklieden zich gaan verwijderen en het ogenblik brak aan, waarop de drie mannen tot iedere prijs moesten trachten deze noodlottige plek te verlaten, waar een ijzeren tucht het leven van een mens, die tegen de reglementen handelde, minder dan niets achtte.

Daarboven op de gaanderij wachtten de drie mannen nog bijna een kwartier en toen zei Raffles zacht:

— Het wordt tijd, vrienden.

— Ik heb er over gedacht, als wij die Karl eens dwongen, ons de

naar buiten te wijzen, stelde Brand voor.

Maar Raffles schudde het hoofd en zei:

— Hij zou weigeren. Je kent die kerels nog niet goed. Hij zou tienmaal liever de dood ingaan, dan ons te helpen, dit geheim te verraden. Hij zou ons op een dwaalspoor brengen, misschien naar een plek, waarvan geen ontsnappen meer mogelijk was. Neen, dat is volkomen doelloos. Wij moeten op ons goed gesternte vertrouwen. Voorwaarts.

De drie mannen slopen de ijzeren wenteltrap af, bereikten het einde van de gang en bevonden zich een ogenblik later weer op de kruising, vanwaar vier tunnels in verschillende richtingen liepen.

Een enkel klein lampje brandde hier en onvervaard ging Raffles een tweede gang in.

Deze tunnel bleek echter dood te lopen op een soort berghok, waarin gereedschappen, machineonderdelen en tot grote vreugde van Raffles ook enige dozijnen grote elektrische zaklantaarns werden bewaard.

Ieder van de drie mannen eigende zich haastig zulk een kostbare lamp toe, die een helder licht verspreidde en zij keerden door deze doodlopende gang weer op hun schreden terug om de derde mijnschacht in te gaan.

Zij waren haar nog niet half ten einde gegaan, toen plotseling de kleine lampjes, die tegen de zoldering waren bevestigd, uitdoofden.

— Het was goed, dat wij die tweede gang zijn ingegaan, amidos, merkte Raffles ernstig op. De laatste man die uit de verlaten mijn vertrok, heeft bij de ingang alle lichten gedoofd.

— Zij laten de werkplaats dus geheel zonder bewaking achter? vroeg Brand, terwijl hij zijn lantaarn deed ontgloeien.

— Dat denk ik niet. Dat zou wel wat gewaagd zijn. Misschien vinden wij bij de uitgang wel een bewaker. Het is echter ook mogelijk, dat de toegang zo goed is verborgen, dat er volstrekt geen gevaar voor ontdekking bestaat. En nu nogmaals voorwaarts.

De gang, waarin zij nu liepen, bleek zeer lang te zijn en maakte verscheidene keren een scherpe bocht.

Maar Raffles achtte dit een goed teken, want slechts een lange gang zou door het binnenste van de berg heen buiten de mijn kunnen voeren.

Nu en dan kwamen zij smalle zijgangen voorbij, die reeds half ingestort, daar de steunbalken verteerd waren, maar zij volgden steeds de hoofdgang.

Na bijna een vol uur te hebben gelopen, voorzichtig en nu en dan stilhoudend om zich te overtuigen, dat geen enkel geluid tot hen doordrong, hielden de drie mannen even rust, om zich te sterken met het overgeschoten en megedegenomen voedsel.

De dorst plaagde hen niet langer, want zij hadden wel gezorgd, die te lessen aan een van de kranen in de weelderig ingerichte slaapkamer van de Koningin van deze gevaarlijke bijenkorf.

Uitgerust en verkwikt zetten zij de tocht voort, tot Raffles eensklaps stilstield en de lucht door zijn neus opsnoof.

— Wat is er? vroeg Brand, een beetje ongerust.

— Er is, dat ik mij verbeeld, de nachtlucht op te snuiven, antwoordde Raffles.

— Wij zouden dus reeds bijna buiten zijn?

— Dat hoop ik. In ieder geval dringt de buitenlucht hier ergens door spleten, welke wij thans niet kunnen zien, in deze gang door. Vooruit, jongens, wij zijn thans misschien spoedig weer in vrijheid.

Zij gingen nu omzichtig verder, bij het licht van slechts een enkele lantaarn. De gang begon zich eensklaps te versmallen, de wanden werden onregelmatig en de steunberen van beton waren links en rechts niet langer zichtbaar. Eensklaps slaakte Brand een lichte kreet van vreugde en wees naar boven.

Raffles hief het hoofd op en een innige vreugde vervulde ook hem; daarboven twinkelden de sterren aan de donkere nachthemel.

Het was duidelijk: zonder merkbare overgang was de mijntunnel uitgelopen op een zeer diepe, smalle kloof in de flank van de berg.

Het viel moeilijk te schatten, hoe hoog deze aardspleet was, waarin twee mannen elkaar slechts met moeite hadden kunnen passeren en waarvan de bodem zeer ongelijk en hobbelig was, maar de wanden waren toch zeker wel tien meter op zijn minst hoog.

Toen Raffles een dier wanden met zijn lantaarn belichtte, zag hij, geheel onderaan, het dikke, met rubber overtrokken snoer van een elektrische geleiding.

Bijna tachtig meter ver konden zij dit snoer door de smalle kloof volgen en toen verdween het eensklaps in het gesteente.

Zij liepen steeds verder, met welbehagen de frisse nachtlucht opsnuivend en altijd bleven de wanden van deze zonderlinge aardspleet even hoog en onbeklimbaar.

— Ik zou wel eens willen weten hoe zij hier uit- en inkomen, bromde Henderson.

— Waarschijnlijk met behulp van een of meer ladders, James, antwoordde Raffles laconiek. Zij zullen die goed verborgen houden, en de laatste man trekt haar zeker op. Wij zullen op onze eigen krachten moeten vertrouwen.

De tocht werd dus voortgezet en hier en daar was de kloof zo smal, dat de drie mannen achter elkaar moesten lopen.

Toen begon de bodem plotseling te dalen en toen de mannen deze helling over een lengte van bijna twintig meters gevolgd hadden, hield de aardspleet plotseling op: zij stonden voor een loodrechte rotswand.

— Weer naar boven, beval Raffles kortaf. Hier kunnen wij er in geen geval uit.

Zij klauterden de helling weer op en toen zei Raffles:

— Er is maar één middel: ik zal op de schouders van Henderson gaan staan en jij, Charles, moet op de mijne klimmen. Ik hoop dat je dan de bovenkant van de spleet kunt bereiken. Ik zie daar

in de hoogte dunne stammen van denebomen staan, en als jij boven bent, moet je trachten, een van die dunne stammen door te hakken en in de kloof te laten zakken, zodat ook wij naar boven kunnen klauteren. Het is een moeilijk werk, maar het moet geprobeerd worden. Hier heb je mijn zakmes, waarin gelukkig een vrij goede zaag zit. Aan het werk.

Henderson zette zich schrap tegen de steile wand van de kloof en in een oogwenk stond Raffles op zijn schouders.

Brand, die de vlugste van de drie was, klom als een kat tegen hen op en toen hij zich zover mogelijk uittrekte, bemerkte hij tot zijn vreugde, dat hij zich kon vastgrijpen aan een paar sterke boomwortels, waaraan hij zich dadelijk ophees.

Hij opende het mes van Raffles, zocht een niet al te dikke den uit, die hij gemakkelijk zou kunnen dragen en begon die vlak boven de grond door te zagen.

Het was een lastig werkje, maar hij bleef onvermoed doorgaan, totdat ten slotte het boompje overhelde en hij het kon afbreken.

Hij scheurde er snel de overtollige takken af en liet de stam toen in de kloof zakken, waarbij hij tot zijn blijdschap bemerkte, dat de top nog even boven de rand uitstak.

Langs de stompen der afgebroken takken klom Henderson het eerst naar boven, terwijl Raffles beneden de stam vasthield en toen was het voor hem zelf een kleine moeite, op zijn beurt naar boven te klimmen.

Toen zij boven waren, grinnikte Henderson:

— Zij zullen vreemd opkijken, als zij overmorgen dat dennestammetje vinden, mylord.

— Dat denk ik ook, James. En nu moeten wij gauw trachten een bewoonde plaats te vinden.

Raffles orienteerde zich zo goed mogelijk naar de sterren en de tocht begon. Het was een bezwaarlijke onderneming, want zij moesten zich een weg banen over puntige kelen en doorwardstruikgewas.

Zij hadden bijna een uur gelopen, zonder te weten waar zij zich bevonden, toen Brand naar een lichtje wees in de verte en uitriep:

— Daar is in ieder geval een huis, en daar zal ook wel gelegenheid zijn om onze moede ledematen uit te strekken.

Haastig gingen zij verder op het zwakke lichtschijnsel af, maar toen zij er nauwelijks dertig meter vandaan waren, stond Raffles plotseling verbaasd stil en fluisterde:

— Maar dat is geen verlicht venster; dat is een lantaarn.

Zij slopen voorzichtig nog was dichterbij en eensklaps werd hun oor getroffen door een vreemd, schel lachje.

Zij keken in een ondiep rotshol, in de flank van een lage heuvel, die in de verte wat op een huis had geleken, en waar een man bezig was met een of ander werk, waarvan zij de aard niet konden bepalen.

Op een gegeven ogenblik echter hief de man zich uit zijn gebukte houding op en Raffles herkende hem onmiddellijk bij het schijnsel van de lantaarn: het was de ingenieur, die door Lydia met de naam van Walther was aangesproken.

Hij was doodsbлек en er lag een waanzinnige uitdrukking in zijn ogen.

— Wat voert die man daar toch uit? fluisterde Brand verbaasd.

— Het lijkt wel of hij daar elektrische

draden heeft, en ik zie daar iets glimmen, begon Henderson.

Maar Raffles viel hem kortaf in de rede met de woorden:

— Naar hem toe, vrienden, ik geloof dat die man niets goeds in de zin heeft.

Raffles had die woorden nauwelijks uitgesproken of hij en zijn beide metgezellen werden als door een onweerstaanbare macht tegen de grond geslingerd en op hetzelfde ogenblik leek het alsof de aarde beefde, terwijl een formidabele losbarsting, boven iedere beschrijving, hevig de lucht deed trillen en de bomen deed zwiepen, als door een hevige stormwind bewogen.

Het leek wel alsof de gehele Tuniberg werd opgeheven en toen weer instortte, met een daverende slag, die tot in Karlsruhe duidelijk vernomen werd...

Toen trad er een doodse stilte in en daarop klonk het gillend gelach van de waanzinnige ingenieur, die door een enkele druk op een contacthefboom het mijngas in de mijn had ontstoken, dat op zijn beurt alle granaten tot ontploffing had gebracht in de geheime onderaardse werkplaats.

Op de gehele wereld zijn er slechts drie Engelsen, die ooit het bestaan van de geheime munitiewerkplaats, van Lydia en van Karl hebben geweten, die bij die ontzettende ontploffing, wellicht midden in hun omhelzingen, tot stof werden verbrijzeld.

DE VOLGENDE AFLEVERING BEVAT :

Een avontuur op Zee

BELANGRIJK BERICHT

LORD LISTER VERSCHIJNT

VOORTAAN ELKE WEEK

Het blijkt, dat de LORD LISTER verhalen zich in een steeds groeiende belangstelling mogen verheugen.

Als gevolg hiervan en mede om tegemoet te komen aan het verzoek, dat ons reeds meermalen van de zijde van de lezers is gedaan, hebben wij besloten de afleveringen voortaan, evenals vroeger het geval was IEDERE WEEK inplaats van om de veertien dagen te laten verschijnen.

Wij twijfelen niet, of dit bericht zal alle trouwe LORD LISTER lezers welkom zijn !

De Uitgevers.